Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2 Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt Posamezni izvod 1.30 šil., mesečna naročnina 5 šilingov P. b. b.

SLOVENSKI vestnik

Letnik XVII. Celovec, petek, 2. februar 1962 Štev. 5 (1029)

Alžirsko ljudstvo se zaveda svojih moči

Ko je francoski predsednik de Gaulle pred dnevi govoril po radiu in televiziji, je vsa svetovna javnost pričakovala, da bo povedal kaj novega o pogajanjih med Francijo in narodnoosvobodilnim gibanjem Alžircev, predvsem da bo napovedal bližnji zaključek teh pogajanj in končno rešitev alžirskega vprašanja. Toda temu ni bilo tako. De Gaullov govor je v marsičem razočaral, saj ni povedal ničesar novega, razen morda to, da je odločen spet poslužiti se izrednih polnomočij, če bi to zahteval položaj. Toda takih besed je bilo že mnogo slišati in kljub vsej »odločnosti« se je ne samo v Alžiriji marveč tudi v Franciji razpredla gosta mreža desničarskih ekstremistov, ki pod imenom OAS izvajajo krvavo nasilje nad vsemi, ki se kakorkoli zavzemajo za znosno ureditev odnosov med Francijo in Alžirijo.

Ravno v tem pa se kaže zgrešenost francoske politike, ki se ne opira na široke plasti ljudstva, marveč proti volji pretežne večine prebivalstva skuša še naprej uveljavljati zastarela načela kolonialne politike. In v tem je tudi bistvena razlika med politiko Francije ter narodnoosvobodilnim gibanjem Alžircev, ki prav iz množic ljudstva črpa svojo silo in se tako korak za korakom bliža svoji zmagi. O tej tesni povezanosti z ljudstvom je bilo govora tudi v članku, ki ga je osrednje glasilo alžirskega osvobodilnega gibanja FLN — »El Moudjahid« — objavilo ob dnevu, ko je vojna v Alžiriji stopila v osmo leto. V tem članku je bilo med drugim rečeno:

O naši revoluciji danes ni mogoče govoriti, ne da bi se takoj pokazala podoba vsega ljudstva, ki je uresničilo svojo enotnost in ki se enodušno, ponosno in bojevito v zagrizenem odporu postavlja proti kolonialističnim silam, ki divjajo toliko bolj, ker vidijo, da drsijo po pobočju poraza. Bojujoča se in junaška Alžirija, to so predvsem kmečke množice, popolnoma angažirane v boju. Alžirski felahi so dali revoluciji od prvega dne na voljo svoje osebe in svoje premoženje, zalagali so akcijo narodne osvoboditve z ljudmi, živežem in materialom. Oni so poglavitno gibalo oborožene revolucionarne dejavnosti, zato so po njih tudi zmerom padali najtrši udarci.

Toda ne pokoli, ne ropanja in ne deportacije, nič ni moglo načeti domoljubja alžirskih kmetov, ki nadaljujejo svoj boj, kjer koli so, celo v francoskih taboriščih. Po mestih se alžirske množice oklepajo osvobodilne akcije in jo podpirajo. Navdušenost in gorečnost naše mladine sta eno z našim revolucionarnim poletom in mu pomagata napredovati. Fronta narodne osvoboditve ima v njej neizčrpno rezervo aktivistov in kadrov za današnji boj in za jutrišnjo graditev. Tudi alžirske žene in dekleta so s svojo navzočnostjo vtisnile svoj pečat našemu boju. Alžirska žena je bojevnica in pomočnica akcije alžirske osvoboditve v gorah ter predana in pogumna aktivistka v mestih, in s tem krepi in bogati boj za narodno osvoboditev.

Ječe in koncentracijska taborišča so polna srčnih domoljubov, o katerih je kolonializem mislil, da jih bo tako izločil iz boja. Prav nasprotno, tudi Alžircem in Alžirkam je njihovo trpljenje in pomanjkanje, ki ga morajo prenašati, sredstvo, da se dejavno udeležujejo boja, da si kalijo neomajno revolucionarno dušo in da izboljšujejo svojo aktivistično pripravljenost in izobraženost.

V sedmih letih boja so se podrle zastarele družbene strukture in propadle nesodobne politične zamisli. Boj je prekalil ves narod v skupnosti narodnoosvobodilnega gibanja. V trpljenju in v boju se je prebivalstvo popolnoma zlilo. Kmetje, delavci, trgovci in izobraženci, moški in ženske, mladi in stari so združeni v FLN, voditeljici naroda, poroštvu za zmago in za uresničenje prizadevanj našega ljudstva. Politična raven alžirskega ljudstva je zmerom višja. Alžirske množice so enotnejše kot le kdaj, vsak dan bolje organizirane; skovale so si železno moralo, pripravljene so na najtežje preizkušnje ter odločene, da se bodo bojevale do končne zmage.

Alžirsko ljudstvo se zaveda svoje moči in pravičnosti svojega boja. Demokratična in socialna alžirska republika se bo kmalu uresničila v srcu, misli in dejavnosti vsakega Alžirca. V svojem boju, ki naj podre kolonialistično ureditev, si je alžirsko ljudstvo postavilo cilj, da vzpostavi resnično demokracijo, v kateri bo ljudstvo gospodar svoje usode in bo samo urejevalo svoje zadeve.

V sredo na Dunaju:

Razgovori o členu 7 državne pogodbe

s predstavniki slovenskih organizacij na Koroškem

V sredo popoldne so bili na Dunaju spet razgovori o reševanju določil člena 7 državne pogodbe, ki sta se jih udeležila tudi predstavnika obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev — predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev prof. Valentin Inzko. O razgovorih je bilo objavljeno uradno poročilo, v katerem je rečeno:

Dne 7. februarja 1962 je bil pod predsedstvom zveznega ministra za zunanje zadeve peti razgovor z zastopniki organizacij slovenske manjšine na Koroškem prof. Valentinom Inzkom in dr. Francijem Zwittrom v navzočnosti koroškega deželnega glavarja Wedeniga, namestnika deželnega glavarja Truppeja in deželnega svetnika Raderja. Med tem razgovorom so bili obravnavani dosedanji napredki pri izpolnitvi določil člena 7 državne pogodbe. Navzoča zastopnika slovenskih organizacij na Koroškem sta soglasno ugotovila, da so bili pri izpolnjevanju člena 7 državne pogodbe v teku zadnjih dveh let doseženi bistveni napredki. S strani zveznega ministra za zunanje zadeve in s strani zastopnikov koroške deželne vlade je bilo dano zagotovilo, da se bo kot doslej stremelo za tem, da se še odprte želje manjšine v okviru obstoječih možnosti izpolnijo v duhu pravega sodelovanja.

V OKVIRU KULTURNE IZMENJAVE MED KOROŠKO IN SLOVENIJO
bo v celovškem Mestnem gledališču gostovala

LJUBLJANSKA OPERA

v soboto, 10. februarja ob 20. uri
z Verdijevo opero „NABUCCO“

v nedeljo, 11. februarja, ob 13.30 uri
z opero Marijana Kozine „EKVINOKCIJ“

Za opero „Ekvinokcij“ še nekaj vstopnic v knjigarni „Naša knjiga“, Celovec, Wulfengasse.

Amerika obdolžena vmešavanja v notranje zadeve Kube

Konferenca ameriških držav v Punta del Este za Ameriko ni bila porazna samo v toliko, da so se vse velike južnoameriške države uprle njenemu pritisku in so odklonile obsodbo režima v Kubi. Še bolj bolestno je za Washington dejstvo, da je ob tej priložnosti vsa svetovna javnost ponovno bila opozorjena na to, kako Amerika v resnici pojmuje načela svobode in demokracije, kajti ameriškemu zunanjemu ministru so predstavniki nekaterih latinsko-ameriških držav nedvoumno povedali, da nihče nima pravice, vmešavati se v notranje zadeve Kube.

Zato je kubanski predsednik Fidel Castro imel močno moralno podporo, ko je na velikem zborovanju v Havani zavzel stališče do konference v Punta del Este. Pred približno milijon ljudmi je Castro prebral tako imenovano »drugo havansko izjavo«, katere glavne točke so naslednje: 1. Kapitalizem je ovira za napredek človeštva. 2. Revolucija je neizbežna v mnogih latinskoameriških državah. 3. Ameriški imperializem se pripravlja na kolonialno vojno v Latinski Ameriki. 4. Gospodarsko in socialno stanje na kontinentu je porazno po krivdi ZDA. 5. V modernem svetu ni sile, ki bi lahko preprečila gibanje za osvoboditev narodov. 6. V tej borbi pripada pobuda kmetom, ki predstavljajo v gverilski vojni ogromno potencialno silo. 7. Mogoče je združiti kmete, delavce, intelektualce in malo buržoazijo za revolucijo, toda samo delavski razred ima vodilno vlogo. 8. Utvara je, misliti, da je mogoče iztrgati oblast vodilnim razredom samo z zakonitimi sredstvi, ki ne obstajajo.

Fidel Castro je v svojem govoru obtožil Ameriko napada in prevrata ne samo na Kubi, temveč v vsem svetu. Podobne obtožbe pa so bile izgovorjene tudi v Združenih narodih, kjer je politični odbor OZN razpravljal o pritožbi Kube zaradi ameriške napadalne dejavnosti proti Kubi. Predstavnik Kube je v tej razpravi opozoril na ameriški pritisk na ostale latinsko-ameriške države, hkrati pa povedal, da Amerika vežba svoje plačance za oborožen napad na Kubo.

Ob takih obtožbah je seveda čudno zvenela trditev ameriškega predstavnika, ki je skušal dokazovati, da je Kubaista, ki predstavlja nevarnost. Še bolj značilna pa je izjava ameriškega zunanjega ministra, ki je izjavil, da bo ameriški sklep o prepovedi izvoza na Kubo »dal jasno razumeti vladam članicam NATO in državam, ki imajo prijateljske odnose z ZDA« — z drugimi besedami, da bo Amerika tudi te države prisilila slepo slediti njeni politiki do Kube; vse to v znamenju svobode in demokracije!

Italija pred važnimi spremembami

Nedavni kongres krščansko-demokratske stranke Italije je po dolgih pripravah in vročih debatah sprejel sklep o tako imenovanem „odprtju na levo", ko se je izrekel za vlado, ki naj bi se opirala na levi center, v parlamentu pa iskala celo tudi podporo Nennijevih socialistov. Na zunaj taka sprememba seveda ne bo privedla do posebnih premikov, toda podpora Nennijevcev bo možna le pod določenimi pogoji, ki bodo več ali manj vplivali na bodočo politiko Italije. Sprememba pa je važna zlasti v tem oziru, da so v Italiji končno uvideli, da ni mogoče vladati mimo ljudstva.

Še do 15. februarja:

„Bratska solidarnost“

v pomoč žrtvam potresa v Dalmaciji

Ko smo pred dvemi tedni povabili naše ljudstvo na akcijo solidarnosti v pomoč težko prizadetemu prebivalstvu v Dalmaciji, kjer je vsled potresov ostalo okoli 70.000 ljudi brez strehe in imetja, smo bili prepričani, da to naše vabilo ne bo ostalo brez odziva. Danes, po dveh tednih, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da so se v to akcijo vključili ljudje res iz vseh predelov južne Koroške in tudi iz raznih drugih krajev smo prejeli prispevke. Med darovalci so zastopane prav vse plasti našega ljudstva: eni so prispevali več, drugi manj, pač vsak, kolikor je mogel in hotel, saj je celotna akcija zgrajena na izključno prostovoljni podlagi. Zaradi tega je še posebno razveseljivo, da je bil odziv tako množičen. In to je tudi najboljši dokaz, da naš človek pravilno razume načelo solidarnosti in je pripravljen, po svojih močeh pomagati sočloveku, ki je v stiski.

Našo akcijo pod naslovom „Bratska solidarnost" bomo prihodnji teden zaključili in sporočamo, da bomo prispevke sprejemali le še do 15. februarja. Kdor ima še namen, vključiti se v vrsto darovalcev, ima torej možnost, da do prihodnjega četrtka plača svoj prispevek v uredništvu ali upravi našega lista odnosno ga vplača potom položnice ali poštne nakaznice na naslov: Slovenski vestnik, Celovec-Klagenfurt, Gasometergasse 10 (konto štev. 194.858 pri poštni hranilnici).

Naj v tej zvezi še enkrat opozorimo na stari pregovor, ki pravi:

KDOR HITRO POMAGA — DVAKRAT POMAGA!

Od 1. februarja dalje:

Blagovna izmenjava med Avstrijo in Jugoslavijo

na podlagi novega razširjenega sporazuma o gospodarskem sodelovanju

Od 1. februarja velja za blagovno izmenjavo med Avstrijo in Jugoslavijo nov in razširjen sporazum, ki so ga predstavniki obeh držav podpisali konec januarja v Beogradu. Ob tej priložnosti so bili sklenjeni ukrepi za povečanje medsebojne trgovine in obojestransko olajšanje medsebojnega blagovnega prometa. Proučili so tudi nekatera druga gospodarska vprašanja, ki zanimajo obe državi. Obe delegaciji sta ob podpisu sporazuma poudarili prepričanje, da bodo dogovorjeni ukrepi prispevali k nadaljnjemu pozitivnemu razvoju blagovne menjave med Avstrijo in Jugoslavijo.

Deželni glavar Wedenig

na razstavi koroškega slikarstva v Slovenjem Gradcu

V umetnostnem paviljonu v Slovenjem Gradcu je bila pred nedavnim odprta razstava mlajše generacije koroških slikarjev in kiparjev, ki sta jo pripravila kulturni referat koroške deželne vlade in Moderna galerija iz Ljubljane v okviru kulturnega sodelovanja med Koroško in Slovenijo.

Slovesnosti otvoritve razstave so se udeležili številni visoki predstavniki obeh dežel. Iz Celovca so bili navzoči deželni glavar Wedenig, šef kulturnega referata deželne vlade dvorni svetnik dr. Rudan, predsednik koroškega umetnostnega društva ing. Nitsch ter jugoslovanski generalni konzul Trampuž, iz Ljubljane pa predsednik republiškega sveta za kulturo Kocjančič, sekretar sveta za kulturo Zupančič ter iz Maribora sekretar OK ZKJ Ledinek in predsednik OLO Maribor Tramšek.

V zdravicah, ki sta jih izmenjala na kosilu predsednik občinskega ljudskega odbora Slovenj Gradec Sekavčnik in deželni glavar Wedenig, je bila poudarjena želja po nadaljnjem poglabljanju kulturne izmenjave in prijateljskega sosedskega sodelovanja med obema deželama. Deželni glavar Wedenig si je ob svojem obisku v Slovenjem Gradcu ogledal tudi muzej narodnoosvobodilne borbe, spomenik padlim herojem, srednjeveške freske ter glasbeno šolo, ki je v poslopju, kjer je bil rojen skladatelj Hugo Wolf.

V izvozu lesa je treba novih poti

Na trgu z lesom je preteklo leto stalo v znamenju nazadovanja avstrijskega izvoza lesa. Z izvoženimi 2,815.433 kubičnimi metri rezanega lesa iglavcev je bil lanski eksport do vključno novembra za 295.850 kubičnih metrov ali za 9,6 % manjši kot leta 1960. Tudi po gradbenem lesu, železniških pragovih in rezanem lesu listavcev so s eksportom 199.522 kubičnih metrov kupčije z inozemstvom nazadovale za 10 %. Pri jamskem lesu, drogih, telegrafovkah in pri okroglem lesu je nasproti 1960 lanski eksport padel za 4,8 % in znašal 223.908 kubičnih metrov. Izvoz drv pa je bil celo za 30 % nižji od leta 1960.

Največ smo Avstrijci doslej izvozili rezanega lesa iglavcev. V preteklem letu pa smo pri njegovem izvozu naleteli na naraščajočo konkurenco severnih in vzhodnih evropskih držav. Ta konkurenca je bila najbolj občutljiva pri izvozu v Zahodno Nemčijo, Madžarsko in Holandsko. To konkurenco ne smemo podcenjevati. Dejstvo, da je naš izvoz lesa izvzemši Grčijo in Švico v vse druge države nazadoval, je toliko bolj resno zaradi tega, ker je bila v preteklem letu povsod v Evropi izredna konjunktura v gradbeni dejavnosti. Naš eksport rezanega lesa pa je nazadoval v Zahodno Nemčijo za 100.486 m³, v Madžarsko za 80.773 m³, v Italijo za 44.219 m³ in na Holandsko za 25.979 m³.

Avstrijski izvoz lesa je enostransko organiziran. Okoli 90 % rezanega lesa iglavcev izvažamo v območje EWG in le nekaj nad 8 % v ostale evropske države; izven Evrope pa ga prodamo komaj 1,8 %. Taka razdelitev eksporta pri blagu, ki je na svetovnem tržišču za ceno tako občutljivo in tako podvrženo konkurenci, kot je prav les, je nemogoča. Več kot polovica izvoženega lesa gre v Italijo, ena četrtina pa v Zahodno Nemčijo. Nobena teh držav pa nam doslej še ni jamčila, da bo vedno kupovala naš les. Kupujeta ga tam, kjer ga ceneje dobita. Tudi če bi bila Avstrija enkrat asociirana država EWG, bo le-ta potrebni les kupovala tam, kjer bo ponudba cenejša. In to bo za Nemčijo, Anglijo, Francijo, Holandsko, Belgijo in Dansko nedvomno norveški, švedski, finski in ruski les. Italija pa nas ob cenejših ponudbah že itak pusti takoj na cedilu.

Iz gornjih razlogov tudi zaradi našega lesnega gospodarstva ne potrebujemo vključitve v EWG. Ta našemu lesnemu gospodarstvu ne more prinesti koristi. Kar v našem lesnem gospodarstvu že dalj časa krvavo potrebujemo, je nova orientacija v eksportni politiki. Najti moramo nove kupce našega lesa in ga ponuditi povsod, kjer za lesom povpraševjejo. Najbližji in verjetno najbolj zanimivi kupec našega lesa so nedvomno države južno in jugovzhodno naših meja tja v Malo Azijo in Afriko. Tu je tudi njegov transport po vodi najlažji, bodisi po Donavi bodisi po Jadranu od Reke naprej.

Priključitev v EWG je za Avstrijo enostranski ukrep. Vsak enostranski ukrep pa škoduje že na splošno, posebej pa še v agrarnem eksportu, kamor sodi tudi les.

Kam z lesom iz snežnih polomov?

Po cenitvah strokovnjakov je koncem pretekle jeseni sneg na Koroškem polomil okoli 200.000 kubičnih metrov večinoma mladega lesa bora in smreke. Prodaja te razmeroma velike količine lesa je toliko težja, ker daje polomljeni les večinoma le sortimente, ki imajo na trgu slabo ceno.

Da bi omilila težave pri prodaji lesa iz snežnih polomov, se je kmetijska zbornica sporazumela s predstavniki lesne industrije

- **da bo ves drobni les pod 7 cm premera odkupila tovarna papirja Frantschach, in sicer za ceno 140 šil. za prost. meter pri boru in 160 šil. pri smreki za neoluplje-no blago, dostavljeno na mesto, kjer je mogoč prevzem po tovornem avtomobilu;**
- **da bo brusni les plačan po sedaj veljavnih cenah;**
- **da bosta borove droge gotovih dimenzij prevzeli podjetji V. Leitgeb v Sinči vasi in Katz & Klump na Brnci po ceni 450 do 500 šil. za kub. meter franko prevzemno mesto za tovorni avtomobil;**
- **da bo do razgovorov o posebnem dovoljenju za izvoz gradbenega lesa in drogov prišlo, čim bo mogoče ugotoviti približno količino teh vrst lesa.**

Kmetovalci naj s spravilom snežnih polomov ne odlašajo. Prvič jih k temu silijo zakonita določila o preprečanju napada lesa po lubadarju, drugič pa je čimprejšnje spravilo lesa predpogoj za ugotovitev količine raznih sortimentov lesa.

(SKZ)

Židje ne morejo pozabiti

Zahodnonemški radio je pred nedavnim objavil komentar, ki zelo nazorno opisuje sedanje kulturne odnošaje med Nemčijo in Izraelom ter predvsem odnos Izraelcev do Nemčije. Komentator pripoveduje:

Mladi katoliški učitelj veronauka dr. Dickmann je pred nedavnim obiskal Izrael. Ker je imel dobra priporočila in ker je bila že njegova mladost dokaz, da je njegova politična preteklost čista, so ga v Izraelu prijateljsko sprejeli. Eno ministrstvo ga je priporočilo drugemu, obiskal je več šolskih ustanov, v neki gimnaziji pa je imel predavanje o nemški mladini.

Med njegovimi poslušalci pa je bila tudi hčerka člana izraelskega parlamenta, desnega radikala. Pripovedovala je doma o obisku nemškega duhovnika in njen oče se je proti temu uprl. »Izraelskih otrok naj Nemci ne obiskujejo,« je izjavil, »kajti zmede jih lahko dejstvo, da jim po eni strani pripovedujemo o strahotah nacističnega režima, na drugi strani pa nemške obiskovalce prijateljsko sprejemamo.« Poslanec je zahteval o tem debato v parlamentu. Izjavil je, da prosvetne ustanove izrabljajo otroke za svoje politične cilje, za cilje, ki jih večina izraelskega ljudstva ne odobrava, to se pravi za kulturno zbliževanje med Izraelom in Nemčijo.

Tri mesece po obisku nemškega duhovnika so bile v izraelskem parlamentu dolgotrajne diskusije o možnostih in o mejah nemško-izraelskih kulturnih odnošajev. Ta diskusija je po mnenju dr. Dickmanna pokazala, da Židje ne morejo pozabiti in da nočejo pozabiti.

Mnogi poslanci so izjavili, da bo šele prihodnja generacija Židov lahko pogledala Nemcem naravnost v oči. Nepomirljivo stališče zastopajo stranke skrajne desnice in skrajne levice. Samo socialno demokratska stranka je po mnenju nemškega komentatorja za kulturno in gospodarsko zbliževanje med Izraelom in Nemčijo. To je sicer največja izraelska stranka, ki lahko močno vpliva na politiko vlade, toda ne more je določati sama. Njenemu zunanje-političnemu stališču, posebno kar se tiče Nemčije, je najbližja liberalna stranka. V vseh drugih strankah prevladujejo protinemška čustva. Voditelji teh strank menijo, da se je nemška kultura tako zelo kompromitirala med Hitlerjevo vladavino, da je Izraelci ne morejo akceptirati.

»Kaj se moremo naučiti od ljudstva, ki je v tem stoletju moralno tako propadlo, kot je propadlo nemško ljudstvo?« je vzkliknil neki poslanec v izraelskem parlamentu.

Številne olajšave v tujskem prometu:

Jugoslavija se pripravlja na novo turistično sezono

Letos predvideva Jugoslavija za inozemske turiste številne olajšave, ki bodo gotovo vplivale na še večji razmah tujskega prometa v sosedni državi, katera se je že v zadnjih letih močno uveljavila v mednarodnem turizmu. Cene v gostinskih obratih Jugoslavije bodo za inozemske turiste v letošnji glavni sezoni povprečno za 10 % nižje kakor lani. Za obiskovalce v predsezoni in po glavni sezoni, to je v juniju in septembru, se predvideva popust za 30 %. Tisti, ki bodo obiskali Jugoslavijo pred junijem oziroma po septembru, pa bodo deležni popusta celo do 50 %.

Da bi se omogočil obisk čim večjemu številu inozemskih turistov, bodo v bodoče turisti iz Danske, Švedske, Norveške, Finske, Nizozemske, Anglije, Češkoslovaške, Poljske, Sovjetske zveze, Kanade, ZDA, Avstralije ter iz vseh držav Južne Amerike in Azije, razen Južne Koreje in Kitajske ter držav Afrike, dobili vstopna dovoljenja kar na mejnih prehodih Jugoslavije. Potniki na krožnih oziroma na linijskih potovanjih se bodo sploh brez vizuma lahko izkrcali v Jugoslaviji, kjer se bodo lahko zadržali do 72 ur s propustnicami, ki jih bodo dobili v pristanišču oziroma na letališču. Potniki s tranzitnimi vizami se bodo v Jugoslaviji lahko zadržali do 7 dni, medtem ko bodo turistične vize veljale za šestkratni obisk Jugoslavije, vsak za dobo enega meseca.

Jugoslavija pa vlaga velike vsote tudi v izgradnjo turističnih obejktov. Lani je pričelo delovati 30 novih hotelov, motelov in turističnih naselbin s skupno 3500 posteljami in 17 modernimi restavracijami. Za letos pa je predvidena izgradnja 36 novih turističnih objektov s 5000 posteljami. Poleg tega bodo modernizirali in asfaltirali številne ceste, posebno tiste, ki vodijo skozi turistične kraje. Odprto bo novo beograjsko letališče za pristajanje največjih letal in novo letališče v Dubrovniku.

Železnice baje še ne bodo zastarele

Zaradi stalno se razvijajoče motorizacije prometa na cestah in naraščajočega letalskega prometa mnogi menijo, da bo železniški promet izumrl v doglednem času. Nekateri pravijo, da je neekonomsko v to zvrst komunikacij še vedno vlagati velike denarne investicije, kakor na primer za elektrifikacijo evropskih železniških prometnih omrežij. Takšna mnenja pa izpodbija spomenica, ki jo je javnosti predložila Mednarodna železniška zveza (UIC) po sklepu konference evropskih prometnih ministrov.

V poročilu je povedano, da promet na splošno in različne prometne vrste posebej kažejo posebne znake, ki pojasnjujejo velik del kompleksa in težkoč vprašanja koordinacije prometa. Razčlenitev teh znakov kaže, da ima železnica v tehniškem vidiku še velike potencionalne in kvalitetne transportne zmogljivosti. Železnica je še vedno konkurenčno sposobna ter za stalne transportne potrebe industrije posebno primerno prometno sredstvo in sklepajo, da bo delež železnic pri razširitvi prometa še zelo narasel.

»Wochenspiegel der Wirtschaft«, ki izhaja na Dunaju kot poročevalec za splošno gospodarstvo, opozarja v zvezi s tem na dejstvo, da gradijo po vsem svetu nove železniške proge. V avstralski zvezni državi Queensland, državi v severovzhodnem delu Avstralije, so s stroški 8 milijonov funtov zgradili električno železniško liniio, ki povezuje nov premogovnik s pristaniščem Gladstone. V Kolumbiji, v Južni Ameriki, dokončavajo 672 kilometrov dolgo Atlantsko železnico, ki bo odprla notranjost dežele ter jo povezala s pristaniščem Santa Maria ob Karibskem morju. V Siriji, Jordaniji in Saudski Arabiji so sklenili pogodbo, po kateri bodo Hedža železnico, ki je bila porušena v obeh svetovnih vojnah, spet obnovili in napravili sposobno za obratovanje. Železnica povezuje Damask z Medino, svetiščem islama v Saudski Arabiji.

V Izraelu bodo gradili 200 kilometrov dolgo železniško progo, ki bo povezovala pristanišče Elat ob Rdečem morju s pristanišči ob Sredozemskem morju.

V Sovjetski zvezi razpravljajo o graditvi druge transsibirske železniške linije, katere dolžina bo znašala 600 kilometrov. Sovjetski strokovnjaki bodo gradili tudi 350 kilometrov dolgo železniško progo, ki bo povezovala afriški republiki Gvinejo in Mali. —

Pri simboličnem vbodu z lopato ob začetku gradnje Podjunske železnice je minister za promet in obnovo prorokoval okoli 9-milijonski letni primanjkljaj na tej progi. Morda so z gradnjo te železnice prišli zares zelo pozno in s tem, kakor pravijo, izpolnili davno dano obljubo v pomoč tega kraja. Prebivalstvo vasi od Pliberka do Labota pa slej ko prej ni posebno navdušeno z izvedbo tega načrta, ker si od tega ne obeta in ne pričakuje posebnih koristi. Ljudje, kmetje v ravninskih vaseh in na pobočjih komeljskega hriba, le želijo, da bi izgradili cesto iz Pliberka v Labot, da bi ustrezala tovornemu in osebnemu avtomobilskemu prometu, ker bi b'la s tem osebnemu prometu in prometu dobrin omogočena prožnejša in lažja odprema. To le tako mimogrede, ker ta progica ne bo niti negativno niti pozitivno vplivala na ogromno svetovno železniško omrežje.

POŠIROKEM SVETU

ADIS ABEBA. — Ob koncu prejšnjega tedna so pričeli s četrto letno konferenco vseafriškega gibanja za svobodo Vzhodne in Centralne Afrike (PAFMECA). Konference se je udeležilo 60 delegatov — predstavnikov afriških političnih strank iz Kenije, Tanganjike, Ugande, Zanzibara, Južnoafriške unije, Jugozahodne Afrike, Basute, Bečuane, Severne Rodezije in Njase. Poglavitni smoter gibanja je „usmeriti veter sprememb v Afriki k vzhodnim in osrednjim delom te celine" in okrepiti osvobodilni boj proti kolonialnim oblastem.

KAIRO. — Guverner Kaira je izročil prvemu kozmonavtu Gagarinu ključe mesta kot simbol prijateljstva med glavnima mestoma ZAR in Sovjetske zveze.

MOSKVA. — Sovjetska vlada je podelila medalje za hrabrost štirinajstim Norvežanom, ki so se izkazali pri reševanju sovjetskih vojakov med drugo svetovno vojno.

BEOGRAD. — Predsednik za perspektivni družbeni plan ZIS Avdo Humo je sprejel v Beogradu podpredsednika izvozno-uvozne banke iz Washingtona Toma Killerferja. Pogovarjala sta se o trgovinski izmenjavi in gospodarskih stikih med Jugoslavijo in ZDA.

KOBLENZ. — Iz urada državnega tožilca v Koblenzu sporočajo, da je bil šef preiskovalne sekcije za področje Porenja George Heuser izročen sodišču pod obtožbo, da je sodeloval pri množičnem pokolu Judov med drugo svetovno vojno v Vzhdni Evropi. George Heuser, ki je bil kapetan SS, je od julija 1959 v Mainzu v zaporu. Proces proti temu vojnemu zločincu se bo začel verjetno sredi letošnjega leta.

BEOGRAD. — Znani jugoslovanski specialist za plastično kirurgijo profesor dr. Vinko Arneri, načelnik klinike za plastično kirurgijo na medicinski akademiji v Beogradu, je odpotoval na peto mednarodno konferenco za transplantacijo tkiva v New Yorku, kjer bo predaval o zdravljenju hudih opeklin. Jugoslovanskega specialista je povabila v New York ameriška akademija zaradi njegove uspešne intervencije pri zdravljenju 9-letnega otroka, ki je dobil 80 odstotkov opeklin na koži.

HONOLULU. — Ameriški pravosodni minister Robert Kennedy, brat predsednika ZDA, je odpotoval z letalom iz Honoluluja v Tokio. Potoval bo mesec dni po raznih državah. Na Daljnem vzhodu in v jugovzhodni Aziji se bo mudil tri tedne, ob koncu turneje pa bo obiskal še nekatere evropske države. Zunanje ministrstvo ZDA je objavilo, da so iz programa potovanja ministra Kennedyja črtali enodnevni postanek v Teheranu, ki bi naj bil 19. februarja. Namesto tega bo Kennedy obiskal tajsko prestolnico Bangkok.

VALLETTA. — Visoki kler rimske katoliške cerkve na otoku Malti je objavil pastirsko pismo, v katerem pripadnikom katoliške cerkve predpisuje, da pri bližnjih splošnih volitvah ne smejo glasovati za Laburistično stranko bivšega premiera Mintoffa. Pismo so brali v vseh cerkvah na otoku. Katoliška cerkev Malte je že pred prejšnjimi volitvami odkrito uprizarjala politično gonjo proti Mintoffu. Na volitvah v ustavodajno skupščino bo 17., 18. in 19. februarja 329.000 vpisanih volivcev izvolilo 50 poslancev.

VARŠAVA. — Vicekancler in minister za podržavljeno industrijo dr. Pittermann se je mudil na štiridnevnem uradnem obisku na Poljskem, kamor ga je povabil predsednik poljske vlade Cyrankiewicz. Obisk je pomenil nadaljevanje političnih in gospodarskih stikov med Avstrijo in Poljsko, ki so prišli do izraza posebno v zadnjh dveh letih. Pittermann je razgovarjal predvsem o gospodarskih odnosih. Na obisku si je minister ogledal več pomembnih poljskih podjetij in obratov, obiskal pa je tudi bivše zloglasno koncentracijsko taborišče Auschwitz (Oswiencin).

CONAKRY. — Predsednik gvinejske republike Sekou Toure je sprejel jugoslovanskega veleposlanika v Gvineji Ilijo Topaloskega. V daljšem razgovoru sta obravnavala nekatere mednarodne probleme ter vprašanja v zvezi z nadaljnjim razvojem dvostranskega sodelovanja.

PARIZ. — Francoski minister za zunanje zadeve Couve je izjavil v senatu, da so gospodarski odnosi med Francijo in ZAR popolnoma prekrgani. Po njegovih besedah so pred nedavnim poslali zadnjo pošiljko egiptovskega bombaža, kateri je bil po izjavi ministra Couveja plačan, preden se je v Kairu začel sodni postopek prot francoskim diplomatom, obtoženim vohunstva.

LONDON. — Britansko ministrstvo financ je sporočilo, da so se januarja povečale zlate rezerve in konvertibilne valute na šterlinškem področju.

PARIZ. — Francoska vlada je sprejela posebne varnostne ukrepe, da bi onemogočila nerede desničarjev v pričakovanju sporazuma z začasno alžirsko vlado. Policija je v drugi polovici januarja opravila 116 preiskav in zaprla 109 ljudi. Poročajo, da je aretirani voditelj OAS Castille skušal preprečiti govor predsednika de Gaulla in da je planiral umor namestnika poveljnika mobilne garde Debrossa, velikega nasprotnika OAS.

KAIRO. — Vlada ZAR je storila energične ukrepe, da očisti Kairo beračev. Minister za socialno skrbstvo Husein Elshafei je izjavil, da bodo do 23. julija izginili berači s kairskih cest. Ni znano, koliko je beračev v Kairu, vendar je njihovo število brez dvoma visoko. Razen tega obstajajo posebne beraške organizacije, ki nadlegujejo in izsiljujejo predvsem tujce. Tem bo kmalu odklenkalo, kajti do 23. julija, obletnice egiptovske revolucije, bodo zgradili v Kairu štiri velike domove za te brezdomce.

LAGOS. — Zdravstveni organi v nigerijskem mestu Oniča so sporočili, da je osem oseb umrlo za črnimi kozami, 74 pa jih leži v bolnišnici. V samem mestu so doslej cepili več kot 60.000 oseb.

DAR ES SALAM. — Na obširnem območju Tanganjike divjajo že vedno poplave, posebno ob reki Rufidži. Prebivalcem grozijo krokodili. Prav tako poročajo o lakoti. Prevozna letala redno oskrbujejo ponesrečence z živili.

Kulturna izmenjava med Koroško in Slovenijo:

Gostovanje ljubljanske Opere v Celovcu

Giuseppe Verdi: Nabucco — Marijan Kozina: Ekvinokcij

Jutri in v nedeljo bomo v Celovcu deležni posebnega užitka na področju operne umetnosti, ko bo ansambel ljubljanske Opere v okviru uradne kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo gostoval v celovškem Mestnem gledališču. Jutri zvečer ob 20. uri je na sporedu uprizoritev ene najlepših oper italijanskega mojstra Verdija — NABUCCO, v nedeljo popoldne ob 13.30 uri pa bo predstava opere EKVINOKCIJ sodobnega slovenskega avtorja Marijana Kozine, katera spada med najboljše slovenske in sploh jugoslovanske operne stvaritve.

V zadnji številki našega lista smo objavili kratko vsebino opere „Ekvinokcij", danes pa posredujemo našim bralcem vsebino opere „Nabucco".

Verdi: Nabucco

Opera ima sedem slik. Godi se za časa vdora Asircev v Jeruzalem, ki so ga leta 586 pred našim štetjem porušili in odpeljali veliko število Judov v večdesetletno tako imenovano „babilonsko jetništvo". — Prva slika ima za prizorišče Jeruzalem, vse ostale pa se godijo v Babilonu.

1. slika: V Salomonovem templju zbrani judovski veliki svečenik Zaccaria, judovske device in ljudstvo v skrajni stiski molijo in prosijo boga Jehovo za pomoč proti sovražnemu vojskovodju in kralju Nabuccu, ki je vdrl s svojo vojsko v Jeruzalem in zdaj oblega Salomonov tempelj. Ismael, nečak judovskega kralja, javi, da so asirski vojščaki pravkar naskočili svetišče. Preplašeno ljudstvo Zaccaria miri in izroči Nabuccovo hčerko Feneno kot poroka Ismaelu v varstvo. Ko ostaneta Ismael in Fenena sama, izvemo, da je bil Ismael poslanik na babilonskem dvoru, kjer se je zaljubila vanj Fenenina polsestra, Nabuccova druga hčerka Abigailla. Vendar Ismael ljubi Feneno, ki ga je rešila iz ječe in s katero je zdaj pobegnil v svojo domovino.

Abigailla nastopi v spremstvu vojščakov in preseneti Feneno in Ismaila v razgovoru. Vsa divja od ljubosumja jima zagrozi s smrtjo, a vendar skuša z obljubami pregovoriti Ismaila, da se Feneni odpove. Ismael pa se ne ukloni in Abigaillo odločno zavrne.

Ana, Zaccarijeva sestra, judovski možje in žene se v preplahu zbirajo v templju, bežeč pred prodirajočimi Babilonci. Zaccaria jih bodri. Nabucca ustavi in zagrozi, da bo zabodel njegovo hčerko Feneno, če se bo drznil oskrunili njihovo svetišče. Nabucco razjaha, ko pa hoče Zaccaria svojo grožnjo izvršiti, plane Ismael vmes, mu iztrga bodalo ter tako reši Feneno smrti. V velikem finalu zaukaže Nabucco porušenje templja in jeruzalemskega mesta.

2. slika. Kraljeva dvorana v Babilonu. — Abigailla je izmaknila Nabuccu listino, v kateri stoji, da je ona hčerka suženjske matere. Zaroti se na maščevanje polsestri Feneni, ki ljubi Ismaella, in očetu Nabuccu, ki je prepustil vladanje Feneni. Babilonski veliki duhoven prihiti Abigailli povedat, da je Fenena dala Judom svobodo in da od teh grozi nevarnost upora. Zato so vrgli med ljudstvo vest, da je Nabucco v boju padel in da naj Abigailla prevzame oblast. Abigailla ponudbo navdušeno sprejme.

3. slika. Druga kraljevska dvorana. Noč. — Zaccaria moli za rešitev Judov. Zbor levitov zaradi izdajstva (rešitev Fenene) preklinja Ismaela, ki obupano prosi milosti in odpuščanja. Ana pojasni in Zaccaria potrdi levitom, da Ismael ni izdajalec, ker je rešil Feneno, ki je Judinja.

Nastopi stari Nabuccov častnik in naznani Feneni, da je kralj — njen oče — baje mrtev in da hoče narod Abigaillo za vladarico. Veliki duhoven in z njim babilonski velikaši že kličejo: „Slava Abigailli! Abigailla nastopi in zahteva od Fenene krono, toda nenadoma se pojavi Nabucco, odvzame Abigailli krono in si jo sam posadi na glavo. Poln zamaknjenega samoveličja bahavo zavrže obe božanstvi — babilonsko in judovsko — ter proglasi sam sebe za edinega boga. Ta hip pa mu strela z jasnega zbije krono z glave na tla. Nabuccu se zmede um in ves skrušen na tleh objokuje svoj prevzetni napuh. Abigailla pa zmagoslavno dvigne in vzame padlo krono v svoje roke.

4. slika. Viseči vrtovi. — Abigailla na prestolu sprejema čaščenja babilonskih velikašev. Veliki duhoven zavteva smrt Judov, med njimi tudi Fenene. Nabucco nastopi, razmršen in zmeden, ter zahteva mesto na svojem prestolu. Ko se na Abigaillin poziv vsi odstranijo, ostaneta Nabucco in Abigallia sama. Z zvijačo se ji posreči, da dobi na listino, ki ukazuje Judom in Feneni smrt, Nabuccov pečat. Ko Nabucco spreviđi, da je na tem ukazu za usmrtitev tudi Fenena, njegovo hči, ga popadeta strah in bes. Abigaillo imenuje sužnjo, ta pa mu v obraz raztrga listino, ki priča o njenem suženjskem pokolenju. Abigailla triumfira, Nabucco pa spoznava svojo nemoč. Trombe že naznanjajo ukaz o usmrtitvi Judov. Nabucco pozove straže, toda te so pod poveljstvom Abigaille in ta ga da odvesti v zapor. Nabucco prosi Abigaillo za življenje hčerke Fenene, toda Abigailla ostane v svojem srditem zmagoslavju kruta in neizprosna.

Prizor iz opere „Nabucco"

5. slika. Na bregu Evfrata. — Na bregovih mogočne reke v suženjstvo odvedeni Judje tožno pojejo o domovini in izgubljeni svobodi. Veliki svečenik Zaccaria pa v preroškem videnju oznanja skorajšnji propad Babilona in osvobojenje Judov.

6. slika. Kraljeva dvorana. — Sedeč v zaprti dvorani se Nabucco polagoma prebuja iz mučnega sna. Kar zaslišiš s ceste krike, ki vzklikajo smrt Judom in njegovi hčerki Feneni. V skrajnem obupu zaroti judovskega boga, da mu reši hčerko, sam pa se, osveščen, postavi na čelo svojih zvestih vojščakov, s katerimi hiti osvobidit na smrt obsojeno Feneno.

7. slika. Viseči vrtovi. — Pripravljeno je morišče za usmrtitev obsojenih Judov. Zaccaria jih blagoslavlja in tudi Fenena se poslavlja od življenja. Nenadoma pa se pojavi Nabucco s svojimi vojaki in zaukaže, da „končajo z obredom" in da „starejo soho babilonskega malika Bala v prah". V tem trenutku pa se kip sam od sebe zruši vase in razpade na kose. Vsi ostrmijo nad tem „božanskim čudežom" in na kolenih zapojejo hvalnico neizmernemu Jehovi.

Na koncu nastopi še Abigailla, ki smrtno ranjena prosi boga in vse odpuščanja, nato pa se zgrudi in umre.

Veliki svečenik Zaccaria pa zaključi z besedami: „Če zvest boš Jehovi, ostal boš kraljev kralj."

„NABUCCO"

v izvedbi ljubljanske Opere

Nabucco: SAMO SMERKOLJ
Ismaele: GAŠPER DERMOTA
Zaccaria: DANILO MERLAK
Abigaille: HILDA HÖLZLOVA
Fenena: VILMA BUKOVČEVA
Veliki duhoven: FRIDERIK LUPŠA
Abdallo: SLAVKO ŠTRUKELJ
Anna: MILICA POLAJNARJEVA
Dirigent: RADO SIMONITI
Režiser: CIRIL DEBEVEC

Zanimiva knjiga o Zili

Pri dunajski založbi »Narava in tehnika« je izšla zanimiva in krasno opremljena knjiga »Zila — knjiga o Zili« (Der Gailfluss — Das Buch von der Gail), ki vsebuje dolgo vrsto prispevkov znanih strokovnjakov o raznih problemih vodnega gospodarstva, o regulaciji Zile, o hudournikih itd. — skratka o Zili kot pomembnem faktorju za prebivalstvo Zilske doline. Knjigo je uredil dipl. ing. dr. Ernst Güntschl, sekcijski šef v zveznem ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo, posvetila pa sta prispevala minister Hartmann in deželni glavar Wedenig.

V knjigi najdemo zanimive razprave o geologiji, vodnem gospodarstvu, talnih razmerah, barjih, hudournikih, regulaciji, osušev anju, agrarnotehničnih ukrepih, naselitvenem vodnem gospodarstvu, regulaciji in ljudskem zdravju, vodni gradnji in gozdarstvu, regulaciji in njenih vplivih na obrtno gospodarstvo, vodnem gospodarstvu in rudarstvu, vplivu regulacije na prometne razmere, regulaciji in oblikovanju pokrajine — vse to o Zili in Zilski dolini, napisano od priznanih koroških in avstrijskih strokovnjakov.

Knjigi pa ni dodan samo pregleden zemljevid Zilske doline, marveč je opremljena tudi s številnimi lepimi slikami in risbami.

Letošnje poletne igre v Brežah:

Shakespearova komedija »Veliko hrupa za nič«

V razliko od dosedanje tradicije, ko so na Petrovi gori v Brežah vsako leto uprizorili po eno tragedijo in eno komedijo, je vodstvo poletnih iger tokrat sklenilo, da v letošnji igralski sezoni uprizorijo samo en komad. Odločili so se za mojstrsko komedijo »hišnega« avtorja breškega ansambla Shakespeara »Veliko hrupa za nič«.

Letošnja igralska sezona bo trajala od 29. junija do 26. avgusta. Vsak teden so predvidene po tri predstave: vsako sredo, petek in soboto, meseca avgusta pa tudi ob nedeljah, tako da bo skupno 30 predstav. Nastopale bodo najboljše sile ansambla v Brežah, ki so se razvile ob dosedanjih 340 predstavah tekom 12 let, ko so skupno uprizorili 18 del iz svetovne odrske literature. Vodstvo je spet v rokah marljivega arhitekta Hannesa Sandlerja, ki bo poleg tega pripravil za letošnje uprizoritve posebno dekorativno sceno. Povezovalno glasbo si je ansambel tokrat »izposodil« pri Franzu Schubertu, medtem ko bo glasbeno vodstvo spet v rokah Norberta Artnerja.

Vzrokov za to, da so se v Brežah odločili za en sam komad, je več. Tukaj niso igrala vlogo le finančna vprašanja, čeprav se je moral ansambel ravno na tem področju boriti z velikimi težavami, saj je šele od šestega leta naprej deležen tudi subvencij iz javnih sredstev. Gre predvsem za razbremenitev sodelavcev, ki se svojemu amaterizmu posvečajo poleg rednih poklicnih dolžnosti.

Kljub temu pa si je ansambel zastavil nalogo, da bo tudi v letu 1962 gradil tisti most, ki povezuje oder in gledalce v skupnem doživljanju veličastnih pesnitev svetovne literature.

Pot do moderne umetnosti

Današnja moderna umetnost, v kateri igra abstraktnost posebno vlogo, napravi na širšo publiko zelo različen vtis. Medtem ko jo eni skušajo razumeti in jo deloma tudi razumejo, jo drugi odločno odklanjajo in ji naravnost odrekajo pravico do naziva »umetnost«. Vendar je taka sodba — vsaj kadar gre res za umetnost in ne za proizvode kakih psevdo-umetnikov — najmanj prenagljena, če ne celo krivična. Kajti današnja moderna umetnost ni nič drugega kot izraz današnjega časa, kakor je vsaka druga umetnost bila izraz svoje dobe; saj šele kot taka je postala res umetnost.

Potem tukaj ne gre toliko za odklanjanje ali priznavanje, marveč mnogo bolj za iskanje poti do te umetnosti. Gre za to, da skušamo to umetnost razumeti, da skušamo v njej najti tisto pravo vsebino, ki jo šele dela za umetnost: pa naj gre potem za slikarstvo, za glasbo, za kiparstvo za literaturo ali druge zvrsti umetniškega izražanja. Ne bežati pred njo, marveč jo iskati in potem bomo našli pot tudi do tiste umetnosti, ki se nam na prvi pogled morda ne predstavlja kot umetnost.

Zelo zanimive misli o modernem, abstraktnem slikarstvu je nanizal Branko Rudolf v svojem govoru, ki ga je pred nedavnim imel ob otvoritvi razstave ameriške sodobne umetnosti v Mariboru. Dejal je, da so smeri, v katerih se lahko približamo takemu slikarstvu, različne. Ena — preprosta — je, da se kratko malo postavimo pred sliko in mirno čakamo, kakšen vtis bo napravila na nas. Tudi ta preprosta metoda je lahko kar uspešna. Posebno na nekaterih mestih take razstave ne bo mogoče tajiti, da tako slikarstvo po svoje »poje«, da z lepimi barvami dela estetski vtis, posebno še na nevtralnem ozadju sten.

Prav gotovo išče mnogo takih slik svoje posebno sorazmerje s prostorom, bodisi, da je to realen prostor, ki nas privlači s svojimi razsežnostmi, s tokovi, ki se spuščajo v njem, z raznimi možnostmi za doživljanje gibanja v njem, bodisi, da je to bolj ali manj nerealen, sanjski prostor, kakršnega si zamišljamo sami, oziroma kakršnega ustvarja naša podzavest. Jasno je, da je učinek večkrat odvisen od dimenzij. Iz majhne skice v istih sorazmerjih človek ne bi mogel sklepati na prostorno vizijo platen, ki so izredno velika.

Na splošno — je dejal Branko Rudolf — bi mogli vendarle trditi, da je umetnost te vrste v »navskrižju« zelo osebnega, izraza in napetosti velikega sveta. Poteze — bi jih lahko v izrazitosti primerjali kitajski pisavi, — posebej še tisti v starih časih, ko so imeli svoje azijsko lepopisje za posebno umetnost, ne isto umetnost kakor ostalo, temveč — prav za prav — umetnost zase. Če je potem taka osebna poteza z individualnimi tresljaji, vzgibi recimo: ordinata, potem je za nas lahko dinamika, materialna vrednost barve v prostoru, vzpon trenutnega, hudega doživetja abscisa.

Nasprotnik take umetnosti bi lahko vprašal, kje da je tu mesto za človeka in bi lahko ironično pripomnil, da je pač tak človek med temi geometričnimi in abscisami prav na križ pripet. Tak ugovor pa ne more zadovoljiti, namreč: je prej kompliment kakor pa graja. Danes se vse človeštvo in vse človeško znajde razpeto v strašnih ali pa — delno — veličastnih nasprotjih našega časa, neslutenih možnostih razvoja in prav takšnih možnostih pogube. Slikarji ne morejo slikati idile, ki je ni, gre pa za to, da iščejo svoj delež v velikem kaosu, ali pa — recimo — v redu, ki se šele ustvarja. Iščejo elementarnosti, snovi, snovnosti, nečesa — kakor »kamnov sestavin bodočnosti«, čeprav je med njimi v podrobnosti toliko razločkov, da ni skorajda niti ene oznake, ki bi veljala prav za vse. Vendarle ti zelo različni napori — kakor se zdi — le silijo k neki konvergenci, neki formalni, miselni in človeški skupnosti v daljni prihodnosti. Gotovo, da ni vse enako pomembno — lahko smo prepričani, da bo marsikaj odpadlo — vendar je nekaj takega, kar je vredno največje pazljivosti.

Pogostokrat slišimo misel, da je v abstraktni umetnosti več prostora za neodgovorno eksperimentiranje, zaprikazovanje nečesa, česar ni, za navidezne talente. Toda dela mojstrov te umetnosti očitno dokazujejo ravno nasprotno: mnoga taka dela jasno kažejo, da gre za izredno dognano delo, naj je posamezna poteza skrajnje rahla in nevidna (kakor na renesančnih slikah) ali pa silno burna in temperamentna.

V celoti teh umetnin je zelo veliko zanimivega in umetnostno veljavnega. Torej se moremo in moramo v to poglobiti ali pa iti mimo tega — ako moremo. Kajti to je gotovo: tudi tu je nekaj izvlečka in kratke kronike naše dobe, kakor pravi Shakespearov Hamlet.

Za potnike v bližnje inozemstvo

Po sporočilu, ki so ga prinesli nekateri časopisi, so mnogi ljudje, ki hočejo potovati v bližnje inozemstvo, še vedno mnenja, da se morajo pri prekoračenju meje izkazati pri obmejnih organih s spričevalom o cepljenju proti črnim kozam, bolezni, ki se pojavlja v več krajih po svetu. Med deželami, ki naj bi zahtevale od potnikov zadevna spričevala, so bile navedene Jugoslavija, Italija, Španija, Grčija, Švica in Turčija.

To obvestilo je slonelo na napačnih informacijah. Dejstvo namreč je, da zahtevajo spričevalo o cepljenju proti črnim kozam le turške obmejne oblasti, Španija pa zahteva ta dokaz le od potnikov iz Anglije, Švedske in Nemčije. Ostale dežele: Jugoslavija, Italija in Grčija sploh od nobenega potnika ne zahtevajo spričevala o cepljenju proti črnim kozam.

Aktualnost pa taka!

Te dni smo prejeli med razno drudo pošto tudi pismo dolgoletnega naročnika našega lista F. L., ki med drugim piše:

Na »Slovenski vestnik« sem naročen že od vsega začetka. Res ni moj namen danes, da bi mu tukaj še posebej pel slavospeve; da se mi dopade, je najboljši dokaz v tem, da sem mu ostal zvest tudi takrat, ko so nekateri smatrali to za posebno velik »greh«. In to zvestobo mu hočem ohraniti tudi v bodoče.

Nočem pa zamolčati, da poleg Vestnika berem tudi različne druge liste. Enkrat si kupim tega, drugič spet drugega, saj človek mora slišati obe plati, da potem lahko kritično presoja in ocenjuje. Tako mi je pred dnevi prišla v roke zadnja številka drugega koroškega slovenskega lista »Naš tednik-Kronika«, v kateri je vzbudil mojo pozornost zlasti naslov »Položaj katoliške Cerkve v Jugoslaviji«. Večkrat namreč obiščem znance v Sloveniji in mi je znano, kakšno je današnje življenje tam. Zato sem bil radoveden, kaj ve omenjeni list poročati o verskem življenju v sosedni državi. Toda bil sem zelo razočaran, ko sem moral ugotoviti, da članek ne prinaša nobenih novosti, marveč posreduje le vsebino spomenice, ki so jo jugoslovanski škofje poslali vladi v Beogradu — toda že leta 1960!

Ali ni malo čuden dokaz aktualnosti, če neki list šele po več kot enem letu izkoplje neko »novost«, ki poleg tega trenutno sploh ni aktualna? Morda pa so v ozadju tudi kakšni drugi razlogi?

Pa brez zamere!

Prizadevanje za turizem na Koroškem

Pred nedavnim je vodja celovškega mestnega prometnega urada Hans Lauchert imel v Zagrebu predavanje, kjer je v dveurnem govoru vzbujal zanimanje za turizem na Koroškem. Predavanje o Koroški je bilo v Avstrijski čitalnici v Zagrebu. Pri predavanju so predvajali film koroškega deželnega tujskoprometnega urada s številnimi barvnimi posnetki pokrajinskih lepot in mikavnosti iz Koroške.

V Zagrebu obstoja že sedem let Avstrijska čitalnica pod vodstvom dr. Mareka. Čitalnica ni toliko namenjena tamkajšnjim Avstrijcem, temveč je bolj informativna ustanova za obveščanje hrvatskega prebivalstva. V čitalnici so na razpolago najvažnejši avstrijski časopisi, knjižnica pa obsega okoli 5000 zvezkov. Od časa do časa so v čitalnici predavanja o umetnosti in znanosti, prirejajo pa tudi vsakovrstne razstave. Trenutno se vrstijo predavanja o krajih in pokrajinah avstrijskih zveznih dežel. V tem okviru je bilo tudi predavanje o naši deželi in našem glavnem mestu.

KOLEDAR

Petek, 9. februar: Apolonija
Sobota, 10. februar: Sholastika
Nedelja, 11. februar: L. M. B.
Ponedeljek, 12. februar: Evlalija
Torek, 13. februar: Gregorij
Sreda, 14. februar: Valentin
Četrtek, 15. februar: Jordan

Avgusta bo začela obratovati elektrarna v Kazazah

V nekaj mesecih bo dogotovljena velika elektrarna v Kazazah, ki jo gradi akcijska družba avstrijskih dravskih elektrarn. Koncem februarja bodo začeli z zajezitvijo Drave ter računajo, da bo do konca junija nastalo v tej pokrajini tretje največje jezero na Koroškem. Izračunali so, da bo zaježene 20 milijonov kubičnih metrov dravske vode. Ta množina vode, do 21 metrov visoke, bo s svojo težo pogonska sila za rotacijo dveh turbin z ogromno zmogljivostjo. S povezavo dobave toka iz te elektrarne bo električno omrežje obogateno za 360 milijonov kilovatnih ur, kar pomeni za štirikrat toliko električne energije, kot je porabi glavno mesto Celovec.

Nepojmljivo težo imajo turbine in gonilna kolesa. Prav prejšnji teden so montirali drugo gonilno kolo, na katero bo priključen generator. Teža gonilnega kolesa, ki so ga položili v 16 metrov globok jašek, znaša nič manj kot 84 ton. Takšno delo morejo izvesti le dobro izvežbani strokovni delavci, s kakršnimi razpolaga strojna industrija Andritz v Grazu, ki je ta del za elektrarno tudi dobavila. S precizno natančnostjo, točno na milimetre, so strokovni delavci po navodilih montažnega mojstra izvedli tvegano delo v razmeroma zelo kratkem času, seve s pomočjo 90-tonskega krana. Na veliko gonilno kolo bodo montirali generator, skupna teža na turbino postavljenega električnega dela pa znaša 350 ton.

Po preizkušnjah, ki bodo izvedene v bodočih mesecih, računajo, da bodo mogli veliko elektrarno v Podjuni izročiti obratovanju in svojemu koristnemu namenu dne 1. avgusta letos.

Skupni stroški za dokončno izgraditev elektrarne v Kazazah bodo znašali visoko vsoto 700 milijonov šilingov. V 450 primerih so v ta namen odkupili zemljišča od kmetov, med temi v 40 primerih celotna kmetijska posestva. Odkupi so se razvijali primeroma gladko, ker je akcijska družba nudila ustrezno odkupno ceno. V 17. primerih so morali sicer uvesti postopek za razlastitev, ki so ga pa v 13 primerih zaključili s poravnavo. V enem primeru se je zgodilo, da je lastnik zemljišča dobil za odkup ob razlastitvenem postopku 30 odstotkov manj, kakor mu je za odkup nudila elektrifikacijska delniška družba. V treh primerih pa razlastitveni postopek še ni zaključen.

Z dograditvijo elektrarne bo zaključeno veliko gradbeno delo, kjer je bilo od začetka, od 4. februarja 1960, ko so začeli s prvimi betonskimi deli, zaposlenih lepo število delavcev iz spodnje pokrajine naše dežele. Vsem tem delavcem v našem kraju je bilo zelo ustreženo, ker mnogi so se lahko vozili s svojimi kolesi, mopedi in motorji na delo in domov, delavci iz bolj oddaljenih krajev pa so lahko prihajali domov vsaj za sobote in nedelje. In kar je za gospodarstvo v pokrajini važno, so delavci svoj zaslužek trošili v domačih podjetjih, pri domačih trgovcih, mesarjih, gostilničarjih in obrtnikih.

Pomena tega ni podcenjevati. Na letnem zboru lokalne organizacije socialistične stranke v Libučah je eden izmed navzočih članov izjavil v diskusiji, da mora iz tega kraja vedno veliko delavcev iskati delo in zaslužek v daljnih krajih. On sam dela s skupino delavcev iz pliberške okolice pri cestnih gradnjah na Štajerskem — ker v domačem kraju ni večjih in stalnih delovnih možnosti. Tudi z zgraditvijo elektrarne v Kazazah bo večje število domačih delavcev brez zaposlitve v domačem kraju ter bodo morali iti po svetu s trebuhom za kruhom.

S tem je hotel znova opozoriti na nujnost, da bi tudi v tem predelu Koroške ustvarili možnosti za stalno zaposlitev domačih delavcev s postavitvijo kakšne ustrezne tovarne, na katerih so prav ti kraji zelo revni. Prav Socialistična stranka s svojim močnim vplivom v deželi in državi naj bi imela to prepotrebno zadevo za gospodarsko krepitev gospodarsko zaostalega kraja vedno pred očmi ter jo tudi realizirala.

Kotmara vas

V nedeljo do vključno belega ponedeljskega dne so v gostoljubnih prostorih Ilnove gostilne v Kotmari vasi potekale prijetne ure ob priložnosti veselega, lahko rečemo srečnega življenjskega dogodka mladega para, ki je v družbi sorodnikov in drugih gostov praznoval ženitovanjsko slavje.

Ženin je fant iz naših vrst, Mihi Pak, sin istoimenskega čislanega očeta ter naslednik na Krznarjevi kmetiji na Plešivcu. Mladega Krznarja poznamo vsi: pevec je v našem slovenskem pevskem zboru, požrtvovalen prosvetaš in vedno pripravljen, sodelovati kjer koli je potrebno za naše skupne kulturne, narodne in socialne zadeve.

Za svojo življenjsko družico si je našel Lonijo Goričnik, hčerko Prehulnikove družine v Šmarjeti. Tudi nevesta izhaja iz ugledne hiše, marljiva je in poštena ter se lahko pričakuje, da bo dobra gospodinja in vzorna mati na svoji novi domačiji ob strani moža Mihija.

Na poročnem slavju so novoporočencema zapeli cerkveni pevci in pevski zbor domačega slovenskega prosvetnega društva, hkrati pa so jima podarili skromna a lepa spominska darila. Prepričani smo, da bo Mihi tudi v bodoče ostal zvest našemu skupnemu prizadevanju za ohranitev, razvoj in napredek naše slovenske pevske umetnosti, te naše dragocene kulturne dobrine.

Godba mladih Plajberžanov je marljivo igrala, pari pa so se vrteli v veselem plesu. Do veljave so prišli tudi naši davni ženitovanjski običaji in hitro, zelo hitro je minila noč.

Mladima novoporočencema srčno čestitamo!

Libuče — Pliberk

V nedeljo popoldne je bila v gostilni pri Schwarzlu v Pliberku zbrana družba dobrih in veselih ljudi. Sorodniki in ožji znanci so bili na poročnem slavju mladega domačega para. Ta dan sta bila „zvezana" za skupno življenjsko pot Pepka Černic, hčerka znane, ugledne in poštene Božičeve hiše v Spodnjih Libučah, ženin pa je bil France Kaltenhauser iz Pliberka. Nevesta je marljiva in lepo vzgojena hči kmečke družine, ki po pravici uživa dober ugled v vsej okolici. Ženin pa je cestar in „maši" luknje na doslej ne najbolj negovanih cestah iz Pliberka proti državni meji ter je pri teh opravkih večkrat srečal tudi Božičevo Pepko. Razen tega pa je Kaltenhauser pliberški „mežnar" in budi z jutrnico na vse zgodaj zjutraj pliberške zaspance iz mehkih pernic. Vseh prav gotovo ni treba vedno buditi, ker nekateri se v tisti rani uri šele vračajo domov iz gostoljubnih gostišč.

Mlademu paru čestitamo in želimo, da bi jima bilo lepo in zadovoljno mnoga leta tudi na cesti skupnega življenja!

Sele-Kot

Pri p. d. Jakobu v Selah-Kotu je manjša kmetija, kjer ni toliko pridelka, da bi mogla preživljati številnejšo družino. Iz hiše, polproletarske družine, izhaja tudi Pavle Malle, ki si mora razen marljivega dela na domačiji iskati zaslužek tudi z drvarskim delom v graščinskih gozdovih. Vendar raste na tej domačiji klen, zaveden in uporen rod, ki ve ceniti delo svojih rok, nikdar pa tudi ne zanemarja svoje umske izobrazbe in izoblikovanja svojega značaja v polnovredne člane človeške družbe in naše skupne narodne družine na Koroškem. Naporna je življenjska borba na tej hriboviti s pokrajinsko lepoto obdarjeni domačiji, toda ljudje, ki ljubijo svoj rodni kraj, mojstrsko zmagujejo vse težkoče, tako, da jim je ob marljivem delu tudi lepo in bi morda z marsikom ne menjali.

Jakobova družina je prav posebno pokazala svoj značaj in odločnost v času nacističnega gospostva. Štirje bratje se niso hoteli odzvati Hitlerjevemu povelju, da bi vstopili v nemško vojsko. Umaknili so se in se pozneje priključili partizanom. V narodnoosvobodilni borbi so storili svojo veliko domoljubno dolžnost in pomagali sprostiti naše teptano ljudstvo, našo domovino in državo izpod nacističnega tiranstva, da, tudi za ceno dragocene žrtve. Najstarejši Pavletov brat je padel v borbi proti fašizmu, tudi ena izmed naših številnih žrtev na oltar domovine in svobode, ki ne sme biti pozabljena.

Ostali Jakobovi so vojno preživeli in se vrnili ter se do Pavleta tudi že vsi poročili. Ta korak, korak v zakonski stan, pa je pred nedavnim storil tudi Pavle. Na Gorenjskem je fletno . . . in tam si je izbral tudi življenjsko družico, brhko Gorenjko Anico. Poročne formalnosti so opravili v Kranju, kjer je bil poročna priča bivši ženinov soborec-partizan. Vesela svatovščina pa je bila na Jezerskem in sicer takšna, da so ljudje rekli, tukaj nam je bilo dobro biti. Poročnega slavja na Jezerskem se je udeležilo več ženinovih starih tovarišev, partizanskih borcev in bork. V prijetnem razigranem vzdušju je slavje vse prehitro minilo in novoporočeni par je nastopil skupno življenjsko pot.

Ženinov tovariš, predsednik Zveze koroških partizanov Gašper, je ženo Ano pripeljal v selski raj, v vas Sele-Kot. Pri p. d. Jakobu naj klije novo sveže in srečno življenje v najlepši harmoniji in družinski sreči! Vemo in nobenega dvoma ni, da bosta novoporočenca vzgajala tudi svoj pomladek, naraščaj, v duhu, kakršnega sta sama in kakršnega so bili njuni predniki.

Novoporočenemu paru Pavletu in An' srčno čestitamo!

Varnostni organi so bili tudi januarja budni

Čeprav je bil zimski mesec spremljan s primernim ne ravno prehudim mrazom, vendar zato bolj vztrajnim, so uradniki prometnega oddelka deželnega žandarmerijskega poveljstva za Koroško budno pazili na prometni red na koroških cestah ter so v mnogih primerih nastopili proti kršiteljem cestnega prometnega reda. S posvarili so odpravili 30 šoferjev motornih vozil, v svojem območju so naložili 414 kazni prometnim grešnikom na cestah, v 132 primerih pa so napravili prijave na pristojne oblasti. Proti drugim udeležencem prometa so nastopili s 14 posvarili, 67 kaznimi in 14 prijavami. Razen tega so orožniki začasno odvzeli vozna dovoljenja devetim šoferjem, ker so jih zasačili v alkoholiziranem stanju. Proti kršiteljem glede hrupa in dima so naložili 150 kazni in napravili 137 prijav. Po zakonu o davku za motorna vozila so pograjali 327 oseb. —

K temu bi navedli poročilo Svetovne zdravstvene organizacije OZN, ki navaja, da zgubi letno v cestnem prometu več kot 100.000 ljudi svoje življenje. Število hudo poškodovanih, ki postanejo pri prometnih nesrečah pohabljeni, zelo mnogi za vse življenje, pa cenijo na okoli milijon oseb. V poročilu je ugotovljeno, da je alkoholizem najštevilnejši vzrok prometnih nesreč. To pa ne velja le za šoferje, marveč tudi za pešce, kajti več kot polovica smrtno ponesrečenih pešcev je bila pod vplivom alkohola.

Kot najbolj nevarna za vse udeležence cestnega prometa navaja statistika starost med 15. in 25. letom, potem pa za osebe v starosti nad 65 let. Najnižje število prometnih nesreč ugotavljajo med šoferji v starosti od 25 do 60 let, pri čemer je zanimivo, da predvsem pri tistih, ki so poročeni. Zanimivo je tudi, kakor ugotavlja statistika, da raste število prometnih nesreč progresivno pri skupinah neporočenih in vdovcih ter doseže najvišje stanje v skupini ločenih, katerih smrtne žrtve so trikrat večje, kakor pri udeležencih prometa z urejenimi družinskimi razmerami. Posebno ogroženi pa so vedno uporabniki dvokoles.

Končno je zanimivo, da telesno ovirani, kakor je tudi posneti iz statistike, povzročajo zelo malo prometnih nesreč. Ugotavljajo, da so na primer gluhi vozači na splošno zelo zanesljivi vozniki, verjetno zaradi tega, ker so v zavesti svoje telesne oviranosti pri vožnjah skrajno previdni. V ameriški statistiki prometnih nesreč navajajo, da so gluhi vozači v povprečju 3,9 odstotka udeleženi le s povprečjem 0,14 odstotka.

POTUJOČI KINO SPZ PREDVAJA

slovenski film

VESELICA

v soboto, dne 17. februarja, ob 19.30 uri pri **Kreuzwirtu Pod Jerberkom,**
v nedeljo, dne 18. februarja, ob 14.00 uri pri **Kovaču na Obirskem** in
ob 19.30 uri pri **Voglu v Št. Primožu v P.**

DARINKA VESELIČ:

V svet pravljic . . .

Anka je nad vse rada poslušala pravljice. Njene velike očke so se kar svetile, kadar je stara sosedova Meta pripovedovala: »Bilo je to v deželi pravljic. V deželi, kjer ni zlobe in sovraštva, ne laži ne napuha med ljudmi in živalmi, kjer so drug drugemu dobri in iskreni tovariši . . .«

Takrat ji je pogled begal po grebenih bližnjih gora in v njeni duši je zaživel za temi grebeni čudovit svet.

Anka je po takih večerih vso noč sanjala o tej deželi. »Tam zadaj za temi grebeni, ki se s svojimi visokimi vrhovi dotikajo modrine neba, kot da se razrite pečine kopljejo v morju, je prav gotovo ta dežela. Tam prav gotovo ni nobenega Matjaža, ki bi mi nagajal in me vlekel za kite,« si je šepetala v polsnu. »Morda, morda pa je tam tudi moja mamica,« je pomislila.

Bila je Anka dobra drobna deklica. Vojna ji je vzela očka in mamico. Neusmiljena smrt pa ji je pobrala še edinega prijatelja — sosedovega Tončka. Teta je sicer lepo skrbela zanjo, a bila je tako zelo resna in stroga, da je včasih kar zazeblo Anko v drobno srčece.

Neko jutro, ko je vstala, je vzela culico in se — tako je sklenila ponoči — napotila v svet tja za grebene . . .

Hodila je in hodila. Čudna sila jo je gnala dalje. Vse jo je pritegovalo nase: drobno cvetje, pisani metuljčki, čudne, najrazličnejše oblike skal in kamenja.

Za njo pa je ostajala dolina s svojimi polji in hišami in zelene planine s pastirskimi stajami.

Končno ni videla več doline in ozka steza se je prevalila preko sedla na drugo stran.

Anka je ostrmela. Prostran skalnat svet se ji je odprl. Nizko temnozeleno borovje se je vleklo po tleh in krog njega je žarel v vsej svoji krvavi moči sleč. Drobna trava, prepletena z majcenim cvetjem najrazličnejših barv, se je motala okrog skal. Malo dalje pred njo pa se je v globeli lesketalo v soncu modrozeleno jezerce.

Vse to bogastvo barv in obenem gola veličastna skromnost pečevja jo je prevzela. Zdelo se ji je, da ji skale pripovedujejo, kako jo bodo čuvale; zrak, da jo ščegeče v nos in vetrič, da se pogovarja z njo in ji šušlja okrog ušes. Sonce pa se je na ves glas smejalo po skalah in jih zlatilo.

V travi, nedaleč od nje, se je pasel kozorog. Opazila ga je, ko je bila že skoraj čisto blizu njega. Razveselila se je živali. Kot da bi se hotela predstaviti drug drugemu, sta obstala. Anka je opazila njegovo veliko rogovje in veliko spoštovanje je začutila do njega, čes. kar bolje, da si tam! Tudi kozorog je opazil njene velike začudene oči in si mislil: kar bolje, da si tam! Tako je bilo vse mirno in nikogar ni begal strah.

Na drugi strani jezerca pa se je pasel trop gamsov, mirno, kot da je to res njihovo prostrano kraljestvo. Tudi sivobel gorski zajček je čepel na skali in vohljal v sonce.

»Tu je prav zares svet pravljic,« je plosknila z rokami, »saj se nihče ničesar ne boji. Tu bi hotela ostati! Tu bi me nihče ne žalil. In če bi prišla še mamica in Tonček!« Tako živo se ju je spomnila.

Ko se je zvečerilo, se ji je zazdelo, da so se skale in stene posrebrile in odmaknile. Zvezde so se zablestele nad njo. Kako vse drugače žive so se ji zdele kot v dolini! Sedle so čisto blizu na grebene in se drsale okrog njih. Še nikoli ni bila tako blizu zvezd. Ves strah je zbežal.

Počasi so ji veke postajale težke. Mrak se je vedno bolj zgoščal.

»Kar tu v travi ob borovju bom spala,« si je rekla, »kot Mojčica«. O, ko bi imela kakšen lonček! Le zakaj ga nisem vzela s sabo! Morda bi se tudi meni spremenil v hišico, kot se je Mojčici.

Pripravila si je ležišče in sedla.

Že je hotela leči, ko je opazila nekaj deset metrov od sebe lučko. Skočila je pokonci.

»O, to so palčki! Prav gotovo so to drobni, majhni palčki in njihova hišica, ki je podnevi nisem mogla videti,« je vzkliknila. Kar je mogla hitro, jo je ubrala v smeri lučke.

Vsa zasopla se je ustavila pred majhno hišico. Kot bi pol soda poveznil na zemljo in v eno poldno vtaknil okno, v drugo pa vrata! Vitek dimnik s strešico si je izvrtal pot na prosto ob vratih.

»Čudovita hišica!« je vzkliknila, da se je ustrašila sama sebe. Že je videla, kako sede okrog mize palčki, kako je vse majhno. Prisluhnila je. Slišala je pritajen govor. Še enkrat je potihoma stekla okrog hišice, nato pa nalahno potrkala.

Slišala je, da se je nekdo prestopil in vrata so se odprla.

»Ja punčka — kaj pa ti tu delaš?« jo je ogovoril začuden moški glas.

Anka je široko odprla usta in oči in obstala kot vkovana. Komaj je mogla spregovoriti: »Joj, kaj niso — kaj niso tukaj palčki? Tale hišica, kaj ni njihova? Veste, tisti majhni, tisti palčki iz pravljic, ki imajo takšne hišice!«

»Ne, ne, punčka, to si se pa zmotila,« se je prijazno smehljal fant. »Tu smo ljudje! Vidiš, ljudje smo! A nič se nas ne boj! Stopi notri, deklica! Kako pa ti je ime in kako si prišla sem?«

Anko je malce pomiril prijazen glas in povabilo. Vstopila je. Razgledovala se je po hišici in še vedno ni mogla prav do sape. Res ni bila kdo ve kaj prostorna, a dovolj velika za te štiri ljudi. Na klopi ob mizi sta sedeli dve dekleti in še en fant. Vse oči je čutila na sebi.

»Pridi, pridi k nama!« jo je prijazno nagovorila ena izmed deklet. »Povej, kako si vendar prišla sem in kaj si iskala tod?«

Anka se je naslonila ob zaprta vrata in še ni mogla verjeti. Vajena je bila, da stanujejo ljudje v velikih hišah sredi plodnih polj in travnikov. Opazovala je vse štiri in ker so se ji zdeli prijazni, je počasi pripovedovala, kako se je napotila v svet pravljic, da bi srečala palčke in dobro vilo in morda, morda tudi mamico in Tončka.

Vsi štirje so se spogledali. Eden od fantov jo je prijel za roko in jo peljal k mizi. Postavil je skodelico tople juhe pred njo. Obe dekleti sta jo veselo sprejeli medse in jo včasih mehko pobožali. Postalo ji je nekam toplo in prijetno.

Ko je pojedla je vprašala: »Kaj pa vi delate tukaj — kdo ste pa vi?«

Nasmehnili so se. »Kdo smo mi? Gorniki smo! — Si že kdaj slišala o gornikih?« je pripovedoval krepek fant. »Kadar imamo čas, veš, pridemo sem gori in lezemo po teh skalah. To nam krepi moč in voljo. In sonce ljubimo in prostranost. Tu smo kakor gamsi, prijatelji z vsemi. Med zidovi v mestu je tako tesno in slab zrak in utrujeni smo od dela. Gore pa nam vračajo moči.«

Ni razumela vsega, a čutila je, da je to nekaj lepega.

Ena od deklet je opazila njene zaspane oči in si jo naslonila v naročje. Ni bilo dolgo in Anka je zaspala.

Počasi so polegli po slamnjačah za klopjo in v hišici je zavladal mir.

Drugi dan so se vsi skupaj poslovili od gora in od hišice in odšli v dolino.

Zvečer pa je stara Meta spet pripovedovala: ». . . . in veste, če je kdo priden in ima dobro srčece, se lahko zgodi, da tudi kdaj doživi tako pravljico.«

Obisk

»Dobro jutro, ponedeljek,
je že torek morda vstal?«
»Prav zares, sestra sreda,
dobro se je nasmrčal.
Pa prišel je ponj četrtek,
ujec petek ga je spremljal,
na križišču sredi pota
srečala jih je sobota.
Pripeljala je mesarja,
in zaklali so komarja,
naredili krvavice,
klobasice, pečenice,
zraven dali sodček zelja —
to prijetna bo nedelja.«

UKANILE SO GA

Šle so tri koze v mesto na trg. Nenadoma stopi prednje volk.

„Stojte!" je zatulil.

„Kaj hočeš, volk!" so vprašale koze prestrašeno.

„Črna koza, pojedel te bom!"

„Mene ne, belo pojej!" je dejala črna koza.

„Bela koza, pojem te!"

„Nikar mene, vzemi pisano!" je dejala bela.

„Pisana koza, pojem te!"

„Nikar, volk!" je dejala pisana koza. „V mesto gremo, na trg. Kolače ti prinesemo."

„Prav!" je rekel volk. „Toda pohitite, zelo sem lačen. Če ne, vas pri priči pojem!"

Vesele so šle koze v mesto. Kupile so za ves denar kolače. Nazaj grede so vse pohrustale. Ko so prišle do volka, mu niso imele kaj dati.

„Kje imate kolače!" se je jezil volk.

„Pojedle smo jih," so dejale koze.

„Črna koza, pojem te!" je dejal volk.

„Mene ne, belo pojej."

„Bela koza, pojem te!"

„Nikar mene, vzemi pisano."

„Pisana koza, pojem te!"

„Če nas že moraš pojesti, prinesi nam prej malo orehov iz gozda," je dejala pisana koza.

Volk je stekel v gozd po orehe, koze pa so hitro, hitro zgradile hišico. Skrile so se vanjo in zakurile na ognjišču velik ogenj. Potem so čakale.

„Uuuu . . . ! Odprite!" je tulil volk, ko se je vrnil.

„Ne moremo," so odgovorile koze. „Ključ smo izgubile. Skozi dimnik lahko prideš, če hočeš."

Volk je splezal na streho, zlezel v dimnik in padel na ognjišče v najhujši ogenj. Takoj je zgorel.

Tri koze pa so se vrnile vesele domov.

CLAUS EIGK:

dan nič

34

Segel je z desnico v žep usnjene jopice in se oklenil pištole. Niti pomislil ni na to, da bi se jim pustili brez odpora poklati. Mirno se je obrnil proti tibubujskemu poglavarju.

To je bil visok, mršav možak. Dolga oblačila so mu opletala okoli udov. Obraz je imel prekrit z litamom — kopreno, ki ga je varovala pred prahom peščenih viharjev. Videti je bilo samo temne oči in te so grozeče bliskale po Evropejcih. Z raskavim goltnim glasom je dejal nekaj, kar Eigbrecht ni razumel.

Poklical je letalca, ki so ga vzeli s seboj za tolmača. Prej je dolga leta služil v francoski tujski legiji in je dobro govoril nekaj saharskih narečij.

„Si razumel, Bergmann, kaj je rekel?"

Ogovorjeni je vstal, kolikor mogoče navnodušno vtaknil pištolo, pripravljeno na strel, v žep letalskega pajaca in odgovoril: „Kaj preprosta modrost: rad bi vedel, kaj tod iščemo!"

Eigbrecht je pomislil. „Če mu povemo resnico, tako ne bi razumel. Zato si nekaj primernega izmisli. Mož je musliman. Reci mu, da smo zvedeli o nekem novem preroku, ki se bo spustil z neba in hočemo sedaj ugotoviti, ali to drži!"

Bergmann mu je raztolmačil odgovor z mnogimi kretnjami in pičlimi besedami. Kazalo je, da so ga dobro razumeli, kajti gruča divjih postav je osuplo zamrmrala. Zatem je poglavar zopet nekaj vprašal.

„Vprašuje, kako to vemo?" je prevedel Bergmann.

„Prekleto, kakšen birokrat! Dopovej mu, da mi je to razodel neki znani razlagalec korana v Marakešu!"

Spet se je Bergmann obrnil k Tibbujcu in mu raztolmačil Eigbrechtove besede.

„Kaže, da bo šlo!" je čez čas dejal. „Najprej morajo požreti. Dotlej smo varni!"

„Vprašaj, če nam lahko prepusti nekaj ljudi za nosače!"

Spet je sledilo divje mahanje z rokami. Potem je Bergmann rekel: „O tem ne more odločiti on. Deželi in ljudem vlada Bisra Kolokomi, veliki čarovnik. Tudi naše življenje je odvisno od volje tega svetnika!"

Eigbrecht se je srdito nasmehnil.

„To še ne bi bilo tako slabo, ko bi bil ta svetnik res svetnik. Bojim se le, da ni kak pretkan slepar, ki nam jo lahko pošteno zagode. Pogovoriti se bom moral z njim — čim prej, tem bolje. Reci mu!"

Bergmann je prevedel in bojeviti Tibujec se je menda strinjal z njim.

„Pravi, da bi se dalo urediti. Odložimo naj orožje in odidemo z njim v vas k Bisri Kolokomiju. Tam bodo odločili, kaj naj se z nami zgodi!"

Takega pogoja ni bilo mogoče sprejeti. Ko bi v to privolili, bi si domačini gotovo mislili, da so tako slabotni. Izropali bi taborišče, njih same pa vsaj obdržali v ujetništvu, če jih že ne bi takoj pobili. Eigbrecht je vedel, da jih iz tega masla lahko rešita samo drznost in odločnost.

„Stari lisjak! Povej temu Tibbujcu, da nismo neumni! Bisro Kolokomija sem pripravljen sprejeti jutri ali pa že nocoj v našem taborišču. Dobro ga bom pogostil in obdaril. Obdaril bom tudi tega poglavarja, če se bo vrnil. O čem drugem pa sploh slišati nočemo!"

„Čisto prav imaš!" je odvrnil Bergmann. Poznal je Saharo in miselnost njenih prebivalcev. „Nikakor se ne smemo pokazati slabotne. Pripravite orožje, fantje, utegne še kaj zaropotati!"

Šele nato se je obrnil k poglavarju in mu povedal, kaj so sklenili.

Temperamentni divjak je zbesnel. Z ostro, široko sabljo v roki je stopil dva koraka naprej in besno zamahnil proti Eigbrechtu.

„Pravi, da bo v tem primeru tekla kri!" je prevedel Bergmann.

„Že mogoče, a ne naša! Fantje, ostanite, kjer ste in pripravite pihalnike!"

Na to povelje so se vsi bliskovito obrnili proti krogu domačinov in naperili nanje revolverje. Eigbrecht je skočil na poglavarja, ga z judo prijemom zgrabil za zapestje in sablja je v širokem loku zletela po tleh. Zavil je možaku roko na hrbet in mu s prosto roko pritisnil revolver med rebra.

Vojščaki krog nji so zarjoveli. Sicer so na belce namerili orožje, toda spričo hladnokrvnega ravnanja Eigbrechtovih ljudi si napasti le niso upali. Videli so tudi, da visi poglavarjevo življenje na nitki.

Bergmann ni čakal na navodila, ampak je kar sam spregovoril Tibbujcem. Bahavo je hvalil moč njihovega nepremagljivega orožja, poudaril, da nočejo pobijati in obljubil obilne darove, če jih bodo pustili na miru. Če pa ne, bo tekla kri v potokih in tudi poglavar se bo v hipu preselil v večnost. Razglasil ga je za ujetnika, zagotovil jim je pa, da ga spuste takoj, ko se prepričajo o prijateljstvu velikega, plemenitega Bisre Kolokomija.

Med vojščaki je divje završalo. Podobno kakor pri bojnih plesih primitivnih divjakov jih je popadala čedalje hujša besnost. Njihov videz vsaj ni dosti kazal, da se bo zadeva mirno iztekla.

Lucerna v očeh kritičnega živinorejca

Veliko in vedno več je primerov, ko kmetovalci ugotavljamo, da prične ob najboljši lucerni (pa tudi detelji) molznost krav popuščati. Manj pa bo med nami še znano, da enostransko krmljenje z lucerno lahko povzroči tudi težke zdravstvene motnje zlasti pri kravah in plemenskih svinjah, ki lahko popolnoma zgubijo svojo rodovitnost.

Kje je vzrok teh posledic lucerne (tu in tam tudi detelje), ki jo naš svet čisla kot »kraljico krmnih rastlin«?

Ko gledamo rezultate kemične analize lucerne in detelje, vidimo, da sta bogati na beljakovinah in na apnu. Njuna trpežnost in lastnost, da dajeta letno 3 do 4 odkose, omogočata, da med vsemi krmnimi rastlinami po površinski enoti dajeta največ drugače tako težko pridelanih ali dragih beljakovin. Slaba stran obeh pa je, da nimata izravnanega razmerja beljakovin do škrobnih enot in razmerja apna do fosforja.

S premišljeno krmno mešanico ob močnejšem krmljenju lucerne razmerje beljakovin do škrobnih enot vsak kmetovalec lahko brez nadaljnjega izravna, pri goveji živini s silažo, peso ali podobno škrobnato krmo, pri prašičih pa s krompirjem ali zdrobom koruze in ječmena.

Bolj delikatno pa sčasoma lahko postane nesorazmerje fosforja in apna v lucerni, če ta predstavlja glavno krmo, pa tudi če ji dodajamo silažo ali slamo, se pravi krmo, ki je revna na rudninah, zlasti na fosforju. V lucerni (in tudi v detelji) stojita fosfor in apno v razmerju 1:6 do 8, domačim živalim in njihovemu zdravju pa najbolj odgovarja razmerje 1:1,5. Živinorejci vemo, da slabo dovajanje fosforja in njegovo pomanjkanje povzroča tako pri kravah kakor pri plemenskih svinjah nevarne motnje v rodovitnosti. Te motnje gredo lahko tako daleč, da ne moremo več odrediti ne telet in ne pujskov. Tudi zunanji izgled živali nas v takih primerih ne zadovolji. Živali lucerno odklanjajo in žrejo namesto nje raje slamo ali karkoli drugega.

Ob takih pojavih je treba takoj pričeti s pokladanjem večjih količin fosfornih mineralnih krmil in z infuzijo preparatov, ki vsebujejo fosfor in vitamin A. Na ta način je mogoče teleta in pujske obdržati, krave in svinje pa ozdraviti motenj v rodovitnosti.

V naši praksi menda še ni kmeta, ki bi skozi celo leto krmil pretežno le lucerno. Deteljo pa je pri nas že pred leti zamenjala deteljnotravna mešanica. Tudi pri lucerni je boljši mešani posevek od čistega. Primer izmed mnogih mešanic navajamo na drugem mestu.

Kritični živinorejec nikoli ne bo krmil enostransko, temveč bo vedno skrbel, da bo krmna mešanica kakor za govejo čredo tako tudi za prašiče kar najbolj pestra in naravna. Enako pa bo skrbel, da bodo vse krmne rastline redno deležne izdatnega kalifosfatnega gnojenja.

Štetje živine 3. decembra 1961:

Viden padec števila prašičev, konj in ovac ter rahel porast števila goveje živine

Vsakoletno štetje živine daje dobre možnosti za presojo razvoja ponudbe in povpraševanja po klavnih živalih v naslednjem letu. Po štetju živine dne 3. decembra 1961 lahko rečemo, da bo letos na Koroškem ponudba klavnih prašičev, mladih klavnih bikcev in telic do 2 leti starosti ter telet manjša, kot je bila v preteklem letu. Tudi ponudba starejših pitanih volov in bikov ter klavnih krav bo verjetno le za znanje večja od lanske. Po številu molznic in telic pa izgleda, da se bo tudi ponudba mleka držala letos le na lanski višini, prav lahko pa se zgodi, da bo manjša.

Za tekoče leto potemtakem lahko računamo z ustaljenimi cenami za klavne živali, v času poletnega turizma pa celo z njihovim rahlim porastom.

Prašičev so našteli 230.428 ali 6 % manj kot istega dne 1960. Najbolj nazadovalo je število pitanih in klavnih prašičev (-6.464) in mladih prašičev od 8 tednov do ½ leta starosti (-4.594). Ker je tudi število pujskov za 2.848 manjše, število plemenskih svinj (med njimi zlasti brejih) pa za 1.015 ali za 5 %, ponudba prašičev ne bo izenačena le v prvi polovici leta, temveč skozi celo leto. V poletnih mesecih pa ponudba ne bo krila povpraševanja.

Skupno število **goved** je znašalo 198.515. S tem je bilo za 2.628 ali za 1,5 % večji od števila, ki so ga ugotovili 3. decembra 1960. V tem številu je rahlo padlo število molznic (-206), medtem ko je število telic naraslo za 897. V prežnih volov je na Koroškem le še 1.980 (-178), število klavnih volov pa je naraslo za 223 na 6.847. To in pa razmeroma nizko število klavnih bikov (1.734) kaže, **da koroški kmetje sodobno in rentabilno pitanje mlade živine še bore malo razumemo. Ker trg čedalje močneje zahteva mlado pitano živino s kvalitetnim mesom in to tudi dobro plačuje, bi bil res že čas, da bi z našimi 73.418 mladini govedi od 3 mesecev do 2 leti starosti odločneje stopili na pot pitanja mladih bikcev in telic in da bi končno opustili kastracijo bikcev, ki čas pitanja samo zavlačuje.**

Telet bo letos po vsej verjetnosti na trgu manj, kot jih je bilo lani. Njihova sedanja koroška cena 14 do 16 šil. bo v mesecih poletne sezone spet močneje narasla. Preudarni kmetovalci v aprilu in maju ne bodo ponujali mesarjem telet, temveč jih bodo držali in pitali naprej na težo 100 in več kg ter jih prodali v mesecih turizma, ko bodo cene najugodnejše.

Število konj je leta 1961 padlo za nadaljnjih 1.136 in je 3. decembra znašalo le še 19.700. Podobna je na Koroškem usoda ovac in koz. Število ovac je padlo za 1.069 na 28.858, število koz pa za 701 na 11.890.

Lansko štetje živine kaže, da se koroški kmet vsebolj omejuje na prašičerejo in na govedorejo, skratka na proizvodnjo mleka in mesa. Le redki obrati se ukvarjajo še s konjerejo in perutninarstvom, za rejo ovac in koz pa nima takorekoč nihče več razumevanja.

Kjer lucerna sama ne uspeva, tam mešanico

V mnogih krajih lucerna v čistem posevku ne uspeva. To in pa slabe posledice enostranskega krmljenja lucerne (glej članek: Lucerna v očeh kritičnega živinorejca) nas napotujejo, da ponatiskujemo recept za naslednjo mešanico, ki jo priporoča znani strokovnjak za proizvodnjo krme, dipl. ing. Czerwinka:

4 kg lucerne
2 kg črne detelje
3 kg bele detelje
1 kg švedske detelje
3 kg rumene detelje
3 kg nokote
2 kg timotejke
4 kg zlatega ovsenca
2 kg pasje trave
3 kg travniške bilnice

skupno 25 kg mešanice na ha površine.

Ta mešanica bo dajala tri leta bogat pridelek, če bomo pred setvijo založili zemljo s 1000 kg Thomasove moke in 600 kg kalijeve soli.

20. do 27. maja 1962:

Največja evropska kmetijska razstava v Münchenu

Blizu 30 ha razstavne površine in 31 velikih hal pripravljajo v Münchenu za 47. potujočo razstavo Nemške Kmetijske družbe (DLG). Razstava bo imela mednarodni značaj.

Razstava, ki jo bodo odprli 20. maja, bo trajala teden dni in bo vsebovala pregled sodobnih kmetijskih strojev in orodja, razstavo 1.500 najboljših goved, prašičev, konj itd. vseh nemških pasem, številne poučne razstave, zlasti o modernizaciji kmetij in vasi ter o problematiki dela na kmetiji in v kmetijskem gospodinjstvu. Poleg tega bo razstava vsebovala še pregled kmetijskih proizvodnih potrebščin od semenja preko gnojil, sredstev za varstvo rastlin in krmil do sodobnega gradbenega materiala in drugih pripomočkov.

Zadnjič je bila v Münchenu DLG-kmetijska razstava pred 6 leti in si jo je ogledala tudi 30 članska skupina Slovenske kmečke zveze. Tudi to pot je Slovenska kmečka zveza pripravljena, da organizira skupni obisk razstave, med potjo pa še ogled raznih kmetijskih zanimivosti in obiska KZ Dachau.

Obisk razstave (tri dni) vključno vožnje, prenočišč in prehrane bo stal okoli 280.— šil. na osebo.

Do 15. februarja je treba prijaviti

gradnjo silosov in gnojničnih jam

Kmetijska gradbena zadruga za Koroško sporoča, da sprejema naročila za gradnjo silosov in gnojničnih jam z gnojišči v letu 1962 le še do 15. februarja. Omenjene objekte gradi po naslednjih cenah:

silose za zeleno krmo,	
okrogle 13 do 200 m³ prostornine	**S 160.— za m³**
gnojnične jame z gnojišči,	
oglate 10 do 300 m³ prostornine	**S 250.— „**
okrogle 3 do 30 m³ prostornine	**S 185.— „**
krompirjeve silose	
oglate 10 do 150 m³ prostornine	**S 160 — 230 „**

Za to ceno nudi zadruga potrebno železo, cement, inertol, jeklene opaže in strokovno delo. Izkop jame, priprava gramoza, dovoz gradbenega materiala od postaje in pomožne delavce mora oskrbeti kmet sam.

Prijave oz. naročila je treba oddati pri načelniku krajevnega kmečkega odbora ali pri okrajni kmečki zbornici oz. kmetijski zbornici.

Za gradnjo silosov in gnojničnih jam so na razpolago tudi agrarni investicijski krediti (AIK) za dobo 10 let proti 3 % obresti.

Eigbrecht je z železno pestjo držal zvijajočega se poglavarja.

Končno je dejal Bergmannu: „Maks, naveličal sem se krotiti tega sinu puščave! Povej mu, da ga v hipu pošljem v Alahova sedma nebesa, če hoče tako. Ako pa noče, naj ukaže svojim vojščakom, naj se takoj pobero; tamle jih vidim, da že lezejo v letalo. Pobrali nam bodo stvari, ki jim ne morejo prav nič koristiti. Potrpljenja imam samo še za nekaj dragocenih minut!"

Prav malo nežno je zravnal Bergmann sključenega poglavarja in mu razložil, da gre pravzaprav za njegovo lastno kožo.

Pobožnemu prerokovemu častilcu pa je bilo očitno več do življenja na zemlji kakor pa do sedmih Alahovih nebes. Mrzlo jeklo Eigbrechtove pištole mu je pomagalo, da je končno spregovoril svojim ljudem, in sicer zadosti pomirjujoče, kolikor je Bergmann mogel razumeti.

Tibbujci so se začeli umikati. Sicer počasi in neradi, toda umikali so se.

„Zvežite korenjaka!" je velel Eigbrecht in izročil poglavarja dvema letalcema. Potem je vzkliknil: „Dva moža takoj k žarometom. Osvetlita tem bojevitim možakarjem pot domov!"

Letali sta bili spet prosti in pilota sta nagio odšla k njima. Z žarometi sta začela tipati po prostrani planjavi. Umikajoči se Tibbujci so se končno razgubili za strmim skalovjem.

„Izenačili smo, dečki, na ena proti ena!" se je široko zarežal Eigbrecht. „Imeli smo pač srečo. Kaj lahko bi nam spodletelo. Položaj pa tudi sedaj ni kdo ve kaj rožnat. Upajmo, da bo svetnik jutri modrejši, kakor so bile danes njegove ovčice. Moža ob žarometih bomo ponoči izmenjavali. Ob taki razsvetljavi nas ne bodo upali ponovno napasti. Pa bom vseeno položil browning pod blazino! Lahko noč, dečki, dobro posteljite poglavarju!"

Eigbrecht je zgrabil dve volneni odeji, stopil nekaj korakov vstran ter mirno in spokojno legel spat, kakor da mu ne bi malo prej šlo za življenje.

Taka hladnokrvnost je ljudem ugajala. Birger Mundus je vedel, čemu je prepuščal vodstvo takih in podobnih podjetij temu godrnjavemu, na oko kaj malo ljubeznivemu možaku.

Noč je minila popolnoma mirno.

Komaj se je na vzhodu zableščala prva zora novega dne, so bili možje že na nogah. Ne da bi zgubili minuto, so takoj pričeli razkladati dragoceni tovor z letala. Posebno previdno so morali ravnati s težkim, parabolično brušenim zrcalom — bistvenim delom velikega daljnogleda. Sestavili so posebno vozilo, s katerim so menili pripravo kasneje prepeljati na primerno mesto.

Tibbujski ujetnik se je proti pričakovanju vedel zelo razumno. Postal je nekam boječ in po obilnem zajtrku je zaprosil, naj bi smel govoriti z Bergmannom.

Pogovarjala sta se dokaj dolgo. Končno je Bergmann vstal in stopil k Eigbrechtu.

„Zadeva postaja smešna!" se je zasmejal. „Veš, kakšne naklepe kuje dobri poglavar? Rad bi sprožil revolucijo, pri tem pa naj bi mu pomagali mi. Sicer priznava, da je Bisra Kolokomi mogočen čarovnik, pravi pa, da se ljudstvo njegove stroge vladavine bolj boji, kakor pa jo ljubi. Baje mu večina podanikov od srca želi zanke okrog vratu. Namesto starega trinoga naj bi zavladala njegova mlada soproga. Enakopravnost se uveljavlja tudi tu! Kaže, da smo moški že opravili svoje!"

Eigbrecht se je namuznil. „Si ponudbo zavrnil?"

„Seveda, saj ima vsako ljudstvo tako vladavino, kakršno samo zasluži. Njega pa to zelo tare. Ker smo ga premagali, je že na pol zgubil svoj položaj; sicer pa meni, da nam od vladarja ni pričakovati kakega posebnega razumevanja. Skušal nas bo pretentati. On in vsi ostali menijo, da želimo v njihovi deželi ukrasti nekakšne zaklade. Sklepajo pač čisto po svoje!"

Zadeva ni bila preveč razveseljiva. Čas je hitel. Vesoljska ladja je bila že na poti. Dragocenih instrumentov zato ni kazalo prepeljavati kam daleč proč.

Eigbrecht se je na kratko posvetoval z dr. Kibickim, ki je tudi menil, da bi bilo najbolje ostati tu, kjer so. Navsezadnje so bili dva tisoč metrov visoko, zrak je bil čudovito suh in čist ter nekaj sto metrov više tudi ni mogel biti dosti boljši. Eigbrecht je zato sklenil, da bodo ostali.

V trenutnih okoliščinah je bila ta odločitev še najrazumnejša in vsi so se strinjali z njo. Po kratkem posvetu so razmaknili letali in med njima pripraviti prostor za daljnogled. Tako je bil instrument vsaj z dveh strani dobro zavarovan.

Montažna dela, ki so šla veščim delavcem urno od rok, je vodil dr. Kibicki. Daleč naokoli ni bilo videti nobenega domačina.

Eigbrechtu pa se to ni zdelo preveč ugodno. Domneval je, da se Tibbujci na drugi napad pač temeljiteje pripravljajo. Njegovo bojazen je potrdil tudi ujeti poglavar.

Mrzlično so se pripravili na morebitni napad. Možje so imeli med delom pri sebi brzostrelke, pripravljene na strel, in na strehi enega izmed obeh letal so namestili vrtljivo strojnico. Ker so bili dobro oboroženi, kake posebne nevarnosti ni bilo, razen ko bi jih spet presenetili. Toda, bi bil boj zaželen?

(Nadaljevanje prihodnjič)

ANTON BLAŽEJ:

Stari žalostni časi

V nekdanjih časih niso bile redke kmetije, kjer se je rodilo tudi po osem ali deset otrok. Če je bilo posestvo veliko, je bilo kar dobro, ker je bilo pri hiši dovolj dela in zato tudi kruha ni manjkalo. Slabše je bilo pri kajžarjih, ki so redili le kako kravo ali samo koze in je za številno družino kmalu primanjkovalo živeža. Tam so morali otroci zgodaj s trebuhom za kruhom, najprej za pastirje, nato pa so postali hlapci in dekle.

Stari očanci niso radi izročali kmetij iz rok, da ni bilo treba ostalim otrokom iti služit. Pogosto se je zgodilo, da je naslednik tako dolgo čakal na posestvo, da se je postaral in se ni oženil. Nazadnje je podedoval tako kmetijo kak bližnji ali daljni sorodnik.

Tovarn je bilo tedaj malo in tudi drugih podobnih zaposlitev ni bilo dosti. Tako večini kmečkih fantov in deklet, če se niso poročili, ni kazalo drugega, kot da so šli služit na kmete, kier so si v trudu in znoju služili svoj vsakdanji kruh. Hlapci in dekle, četudi so bili sinovi in hčere večjih kmetov, so bili manjvredni in so spadali že v nižjo kasto.

*

Včasih se je nekaterim poslom nasmehnila tudi sreča.

Simpatični in pridni hlapec Franc si je priboril ljubezen hčerke edinke in postal je posestnik kmetije. Brhka dekla Ančka se je tudi potrudila, da je omrežila bodočega gospodarja in se mu vdala. Ker pa »ta star'm« ni bila po volji, je na žalost postala le mati nezakonskega otroka in so jo takoj spodili od hiše. Več sreče je imela Nežka. Ker je bilo pri hiši kar osem deklet, je tudi njo doletela usoda kmečke dekle. Bila je izredno lepa in postavna ženska. Že njena hoja je bila nekaj posebnega. Pravili so, da je najlepše dekle v fari in tega se je tudi zavedala. Imela sta se rada z Julijem, ki je ravno ob izbruhu prve svetovne vojne končal učiteljišče. Prišel je v oficirsko šolo in postal podporočnik. Fant pa je v svojem ponosu šel predaleč. Strahotno je šikaniral svoje vojake, med njimi še posebno največjega bogataša iz svoje rojstne občine. Julij je bil sin revne vdove-kočarice. Ko je odrinil s svojo četo na fronto, so ga pri prvem spopadu s sovražnikom lastni vojaki zahrbtno ustrelili. Nežki nato ni preostalo drugega, kot da je šla služit. Vstopila je v službo pri večjem in bogatem kmetu, ki je bil trideset let starejši od nje. Bil je postaven in čeden moški. Lasje so se mu ravno začeli srebrno barvati, kar ga je delalo še prikupnejšega. Ni se mu bilo treba dolgo truditi za Nežkino ljubezen. Bila je strta zaradi Julijeve smrti in ponos ji je branil, da bi ostala dekla. Že čez pol leta sta se poročila. Rodila je možu štiri krepke fante in zakon je bil kljub razliki v letih srečen.

*

Trdo in naporno delo na kmetih je trajalo od zore do mraka. Poleti so vstajali ob štirih zjutraj, spat pa so legali šele ob devetih ali desetih zvečer. Delati so prenehali po petkrat na dan in to le za toliko časa, da so pojedli. Hlapci so običajno spali v hlevih, kjer je bilo pozimi toplo in so bili obenem tudi varuhi živine. Ležali so na pogradih, postlanih s slamnjačami ali pa tudi kar s slamo. Privaditi so se morali smrdljivemu zraku, ki se je paril iz gnojnice in živalskih odpadkov. Dekle so bile nekoliko na boljšem, ker so spale v kamrah ali podstrešnih sobah.

Če se hlapec ali dekla nista mogla znajti in privaditi ali če so slabo ravnali z njima, sta si ob letu poiskala novega gospodarja. Nekateri posli pa so bili tudi izbirčni in svojeglavi. Motilo jih je že, če je bilo pri hiši veliko otrok. Ni jim bila po volji hrana, nastopali so oblastno, skratka postali so nezadovoljni. Šli so služit drugam. Posebno dekle so kaj rade mislile, da bo pri gospodi boljše. Ko pa so poskusile, jim je postalo dolgčas po razigranih otrocih, pa tudi hrana jim ni ugajala. Ob letu so ponižne same prišle nazaj prosit za službo in ostale v njej, dokler se morda niso celo poročile. Tedaj so jim taki kmetje tudi pripravili »ohcet« in so bili še njihovim otrokom botri.

Na Silvestrovo, ko je sneg že pobelil poljane, koder so se vili lepo zvoženi saninci, so veselo pozvanjali zvončki, ko so iz vasi v vas prevažali konji na saneh velike skrinje, na katerih je otožnega obraza in potrt sedel hlapec ali dekla. Skrb, kako bo pri novem gospodarju, se jima je brala z obraza. Le redki so bili tako srečni, da so vse življenje služili le enemu gospodarju. Taki so postali že nekaki člani družine in jim je bilo življenje lažje. Nekateri pa so »bandrali« vse življenje, kot svojčas nomadi. Tem je bilo življenje postlano s trnjem. Vedno so se morali prilagoditi novim razmeram, novemu delu in se pokoravati delodajalcem z različnimi navadami in značaji. Dokler so bili mladi in zdravi, vse to še ni bilo najhujše. Ko pa so ostareli in postali bolehni, so le s težavo premagovali napor, ki ga je nujno terjalo neodložljivo delo. Takih poslov so se gospodarji kmalu naveličali in so jim postali odveč. Tak revež je moral ob koncu leta spet »bandrati« s svojo skrinjo. Nazadnje je postal zopet to, kar je bil v otroških letih — pastir. Za plačilo je prejemal le hrano in nekaj obleke. Če pa tudi tega opravila ni bil več zmožen, si je nadel na rame malho, v roko pa vzel beraško palico ter hodil od hiše do hiše prosit milodarov. Vaška otročad pa se je večkrat zabavala, ko je nagajala in dražila ubogega trpina.

Ko so taki ljudje popolnoma opešali in jih smrt še ni rešila bednega življenja, so jim ostale samo še »erperge«. Pokojnine ali rente si tedaj žal ni mogel nihče prislužiti. Tistemu, ki je hranil in stiskal denar za stara leta, mu ga je navadno vzela nesrečna vojna, ko so se spremenile državne meje in se je pojavil nov vladar.

Občina je predpisala kmetom, za koliko dni ali tednov (odvisno je bilo od velikosti kmetije) morajo sprejeti na »erperge«, to je vzeti v oskrbo siromaka. Tako so ti reveži potovali ali pa so jih prenašali na nosilih ali prevažali od kmeta do kmeta. Kaj vse so ti bedni ljudje prestajali, je težko opisati. Povsod so jih sprejemali z nevoljo in bili z njimi nevljudni. Običajno so tem sirotejem razgrnili v hlevu na tleh nekaj slame in za odejo nametali nanje nekaj zavrženih raztrganih cunj, ki so jih potem zažgali, ker so se bali, da bi tudi nje ne žrle uši, kot so po večini te siromake. Zgodilo se je, da se je ponoči kaka krava ali vol rešil verige in ogrožal življenje beteżniku, ki si ni mogel prav nič pomagati drugače, razen da je obupno klical na pomoč.

Bile so tudi izjeme, da so dobri ljudje takega siroteja očistili golazni in prenočevali v sobi ter mu nudili dobro hrano, oskrbeli mu zdravnika, če ga je potreboval in če so videli, da se mu bliža konec trpljenja, poskrbeli še za duševno tolažbo.

Kruta je bila usoda in bridke ure so prestajali ti zavrženi, ki so v mladih in zdravih letih garali za druge, zase pa prejemali le najnujnejše; ko pa so opešali, so postali na svetu odveč in ljudem v napotje.

Ti ljudje se niso bali smrti, nasprotno, želeli so si je, ker so se zavedali, da edino ona izravna vse krivice in da šele v grobu prenehajo vse razlike med ljudmi.

Domislice

Z otroki lahko narediš vse, samo če se z njimi igraš. (Bismarck)

*

Vljudnost pomeni za človekovo naravo to, kar pomeni toplota za vosek. (Schoppenhauer)

*

Ne utrudi nas delo, ki ga opravimo, temveč ono, ki ga ne. (Florence C. Brillhart)

*

V mojem dela polnem življenju so me večkrat vprašali: „Le kako vse to napravite!" Odgovor je enostaven: „Vse napravim takoj!" (Richard Tangye)

*

Če je ljubezen še v globini srca, je s tem vse povedano. Če je pa od tam izginila, ni potrebno ničesar več reči. (Franz Lizst)

*

Spomini so vodne rastline, ki se hranijo s solzami (Jean Paul)

za oddih in razvedrilo

JEAN COBET:

Silvija

Takrat sem imel enajst let. Moj oče, po poreklu iz Severne Švice, me je zaupal tetki Eleonori. Menil je, da bi ji morda uspelo ukrotiti moj neugnani temperament.

V hiši tetke Eleonore je delalo neugnano dekletce, sedemnajstih let. Ime ji je bilo Silvija. Teta je ravnala z njo sila strogo, prav tako kot z menoj. Nikoli je ni pustila same na ulico. Spremljala jo je v cerkev, kinematograf, ki sicer slabo vpliva na čednostne duše, ter na plese, vire vseh skušnjav.

Počasi sem pričel opažati, da je bilo Silvijino življenje dokaj žalostno. Sprva tega nisem opazil. Silvija se mi je zdela srečna. Kaj naj bi si tudi sicer želela sirota, za katero se nihče ne briga? Na vsak način je morala blagoslavljati dan, ko je stopila v to spoštovano hišo, kjer delo ni bilo težavno in v kateri so jo imeli za družinskega člana in celo varovali kot najbližjo sorodnico.

Da... Kadar pomislim nanjo, vselej zagledam njene dolge lase in velike uhane. Silvija je bila vedno tako pozorno negovana, da je vzbujala vtis zelo čistega dekleta. Bila je tako redna, kakor si lahko želimo. Vse, ki so se ji približali, je ta njena vrlina presenetila.

Vedel sem, da ni bila posebno učena. Toda, če je vsaj razgovor z njo lahko vzbudil nekakšne predstave o njenem znanju, je bil njen rokopis tako slab, da se ni upala nikomur poslati najnavadnejšega pisemca. Bala se je, da se ji bodo ljudje smejali. Celo v tej svari je bila preponosna.

Vsekakor moram povedati tudi nekaj besed o Hubertu Larryju. Verjemite, da je name napravil vtis izložbene lutke; takšen vtis so napravili njegova skrbno ohranjena obleka, tanki brki in sinje oči. Na vsak način pa se je znal okoriščati s številnimi malenkostmi, da bi se čim bolje približal Silviji. Priznam, da sem marsikaj tudi zagrešil.

Silvija je postajala vedno bolj ženska. Moški so se ustavljali in zrli za njo. Njena mladostna lepota je pritegovala pozornost mnogih ljudi obenem pa je vsa delovala resno. Malokdo se ji je upal približati, ali pa se je le meni tako zdelo. Mimogrede, je Hubert postal zame zelo pomembna osebnost. Težave, ki so mu preprečevale, da bi se sestal s Silvijo, da bi ji povedal kakšno besedo, da bi navezal z njo prijateljstvo po starem utrjenem načinu, so ga prisilile, da me je poskušal pripraviti za svojega zaveznika.

Moje stališče je bilo neodrejeno. Ako bi hotel danes razčistiti, kaj sem takrat občutil, bi dejal, da so se v meni spopadli komaj začeta ljubezen, ljubosumje in nekakšen občutek zapostavljanja. Sodil sem, da je Silvija samo moja. Kaj hoče ta vsiljivec, ki je, razen tega, ravnal z menoj kakor starejši brat s kakšnim smrkolinom?

Hubert nas je pričel od daleč spremljati, potem je v cerkvi stopil poleg nas, tako da ga je Silvija, kljub tetini prisotnosti, lahko videla. Dolgo je čakal na dekle poleg malih vrat, ki so vodila v vrt. Bil je tako pogumen, da je preoblečen v raznašalca živil nekega dne prišel v našo hišo. Nekajkrati je poskušal prek mene poslati Silviji nežna sporočila, toda takšne usluge sem mu le nerad opravljal, tako, da me končno ni več prosil zanje.

Toda, jojme, končno se je vmešal še nevidni prst usode. Nesreča je izbruhnila proti moji volji!

Zvečer, ko smo povečerjali, je teta običajno primaknila naslonjač k ognju, in udobno sedla vanj. Poleg njenih nog je vedno ležal mali hišni pes, ki se ni zanimal za mojo prisotnost in se ves predajal toploti, ki ga je oblivala iz kamina. Silvija se je poglabljala v svoje ročno delo, jaz pa sem ponavljal svojo lekcijo. Le praskétanje ognja je motilo tišino. Kmalu je teta, zaspana, pričela dremati kakor otrok. Zatem ji je glava padla na prsi, prek katerih je pregrnila volneno ruto. Trenutek kasneje je že utonila v globokem snu. Sobo je napolnilo tiho smrčanje.

Te trenutke je Silvija izkoriščala, da je po prstih odšla iz sobe, čeprav le za nekaj trenutkov. Deset minut pozneje se je vsa razgreta in svetlih oči vračala v sobo.

Nekega večera, ko smo vsi sedeli okrog ognja, mi je padla v glavo misel, zaradi katere se še danes kesam. Ko je Silvija odšla, sem z vrvico privezal psu nogo k naslonjaču ter ga močno brcnil. Pes je poskočil in pričel lajati. Obenem je premaknil naslonjač. Moja teta se je prebudila, jezno je planila k meni in srdito vprašala:

„Kaj se dogaja? Kje je Silvija?"

Delal sem videz nevedneža in malomarno skomignil z rameni. V tetini glavi pa je nenadoma pognala kal sumnje; naglo je stopila k vratom in kakor podivjana, stekla na dvorišče. Šla je naravnost proti vrtu, k malim vratom, kjer sta se običajno sestajala Silvija in Hubert.

Pripetila se je nesreča. Njuni sestanki so bili brez dvoma nedolžni in kratki — prepričan sem, da se je Hubert s svojimi ustnicami komajda lahko dotaknil Silvijinih — vendar pa so se teti zdeli višek spotakljivosti, tembolj, ker je bila noč. Kričala je, da je dekle zlorabilo njeno zaupanje ter Silvijo surovo nagnala iz hiše.

Kam je takrat odšla? Pobitost in iskrena bolest, ki sta prevevala Huberta, sta bila dokaz, da ni vedel, kje se nahaja Silvija. Vsak dan mi je prinašal pisma in me rotil, naj poiščem dekle ter ji ponudim njegovo pomoč. Pri tem mi je obljubljal, da bo izpolnil vsako mojo željo. Vendar, kam naj bi poslal vsa tista pisma? Silvija nam sploh ni pisala. Toda teta je to imela za njeno nehvaležnost. Podobno je menil tudi Hubert. Pričakoval je vsaj eno besedo, kakšen krik ljubezni, dokaz privrženosti. Ker ni dobil niti besede niti črke, je smatral to Silvijino ravnanje kot dejstvo, da se je njena ljubezen ohladila, kar vsekakor ni bilo točno. Pri Silviji je tudi tokrat, v to sem prepričan, prevladal ponos, spoštovanje svoje osebnosti, in morda sram dekleta, ki se zaveda svoje človeške vrednosti.

Utrujen od dolgega čakanja, brez vesti o Silviji, se je Hubert končno poročil z žensko, ki je bila starejša od njega in katere ni ljubil.

Dolgo po tem usodnem dogodku sem izvedel, da je Silvija umrla v dvaindvajsetem letu. Svojo zgodbo bi lahko dramatiziral, ako bi si izmislil romantičen konec. Vendar pa je bilo vse preprosto, enostavno. Umrla je, zdi se mi, med neko epidemijo tifusa...

Dunajska „Revija na ledu“ gostuje v Celovcu

Kakor smo poročali že v zadnji številki našega lista, je bila prejšnji petek premiera letošnjega gostovanja dunajske „Revije na ledu“ v celovški Mestni hali.

Še dva tedna se bodo vrstile predstave, ki vsak dan pritegnejo na tisoče navdušenih gledalcev.

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.

Dnevne oddaje: 5.55 Kmečka oddaja — 6.10 Jutranja gimnastika — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Za gospodinjo — 11.00 Zabavna glasba — 13.10 Opoldanski koncert — 18.55 Šport — 19.30 Odmev časa — 20.10 Deželna poročila — 22.10 Pogled v svet.

Sobota, 10. 2.: 8.00 Otroški zbor radia Celovec — 8.05 Naš hišni vrt — 8.15 Orkestrski koncert — 14.15 Pozdrav nate — 16.00 Iz vseh dolin zveni — 16.30 Za delovno ženo — 17.10 Slavni orkestri in nepozabni glas — 21.15 „La Boheme“, Puccinijeva opera.

Nedelja, 11. 2.: 8.05 Kmečka oddaja — 9.00 Glasbeni pomenek — 11.00 Veselo petje, veselo igranje — 12.00 Glasbena nedeljska promenada — 12.45 Gledališko ogledalo — 13.00 Operni koncert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Pozdrav nate — 17.05 Plesna glasba — 19.00 Šport — 20.15 Kriminalna uganka: Kdo je storilec? — 21.15 Še danes priljubljeno kot včeraj.

Ponedeljek, 12. 2.: 8.15 Orkestrski koncert — 15.00 Posebej za vas — 15.45 Knjižni kotiček — 18.25 Za vas! Za vse! — 18.35 Mladina in film — 20.15 In kaj mislite vi? — 20.30 Rumeni ponedeljek — 21.00 Koroška domovinska kronika — 21.15 Staroavstrijske slike — 21.45 Glasbene specialitete.

Torek, 13. 2.: 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Romantična orkestralna glasba — 14.45 Koroško pesništvo — 15.30 Komorna glasba — 18.00 Prometna vzgoja — 19.00 Srečna Avstrija — 20.15 „Ne vmešavaj se v tuja zadeve“ — 21.15 Glasba dobrega razpoloženja.

Sreda, 14. 2.: 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Orkestrski koncert — 15.00 Glasba za mladino — 18.15 Pomoč vsakdo potrebuje — 20.15 Komorni koncert — 21.30 Strauss igra.

Četrtek, 15. 2.: 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 14.45 Ura pesmi — 15.15 Posebej za vas — 15.45 Aktualna reportaža — 18.00 Kulturne vesti — 18.05 Kmečka oddaja — 18.20 Gospodarski komentar — 18.35 Mladina v poklicu — 20.15 „Staro barje“ — 21.10 Prepevamo in pripovedujemo o deželi Drave.

Petek, 16. 2.: 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Orkestrski koncert — 13.05 Ljudske viže — 15.00 Komorna glasba — 18.00 Koroška družina — 20.15 Straussov večer dunajskih simfonikov.

II. PROGRAM

Sobota, 10. 2.: 8.20 Glasba na tekočem traku — 9.45 Zabavni zvoki — 10.00 Šolska oddaja — 11.00 Ljudske viže — 13.30 Agrarna politika — 13.35 Slavni umetniki — 14.00 Glasba ne pozna meja — 14.30 Staroavstrijske vojaške koračnice — 14.40 Tehnični razgled — 19.10 Oddaja vicekanclerja — 20.00 Vseh devet! — 20.45 Veseli večer — 23.10 Operetni koncert.

Nedelja, 11. 2.: 7.05 Godba na pihala — 8.15 Kaj je novega — 10.10 Dunajski zajtrk z glasbo — 11.00 Orkestrski koncert — 13.10 Za avtomobilista — 17.10 Gledališka oddaja — 18.00 Plesna glasba — 18.25 Jezikovna policija — 19.10 Teden dni svetovnega dogajanja — 20.00 Bavarska-Avstrija-Švica.

Ponedeljek, 12. 2.: 6.05 Premislite prosimo sami — 8.10 Glasba na tekočem traku — 9.05 Šolska oddaja — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 15.00 Šolska oddaja — 15.30 Zaljubljene gosli — 16.00 Otroška ura — 17.40 Ženska oddaja — 20.00 „Rigoleto“, Verdijeva opera — 21.55 Tedenski športni komentar — 22.15 Plesna glasba.

Torek, 13. 2.: 6.05 Preden odidete — 8.20 Prosimo, prav prijazno — 9.05 Šolska oddaja — 11.00 Za ljubitelja resne glasbe — 13.20 Teden pri Združenih narodih — 15.40 Dunajske stvari, dunajski smeh — 16.30 Življenje se začne pri šestdesetih — 17.15 Znanje za vse — 17.50 Esperanto — 19.30 Berlinski simfoniki — 20.30 Vsaka stvar ima dve strani — 21.00 Dober večer želita Cissy Kraner in Hugo Wiener — 21.30 O tem lahko govorimo.

Sreda, 14. 2.: 6.05 Premislite prosimo sami — 8.10 Da, to je moja melodija — 9.05 Šolska oddaja — 11.00 Celovški komorni orkester — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Avstrijska lirika — 15.00 Šolska oddaja — 16.00 Norveški pesnik in Nobelov nagrajenec Knut Hamsun — 17.40 Domači zdravnik — 19.30 „Ne obračajte se, gospa Lot“, vesele obrobne pripombe državljana Izraela — 20.00 Operete — 21.10 Seine-Donava.

Četrtek, 15. 2.: 6.05 Preden odidete — 8.10 Prosimo, prav prijazno — 9.05 Šolska oddaja — 11.00 Za ljubitelja resne glasbe — 13.30 Komorna glasba — 15.00 Šolska oddaja — 16.00 Evropa in dežele razvoja — 17.45 Ženska oddaja — 18.00 Za mlajše semestre — 19.30 „Stari klobuk“, vesel roman — 20.00 Bavarska-Avstrija-Švica — 20.45 Glasbene slike iz Avstrije.

Nedelja, 11. 2.: 6.00 Nedeljski jutranji pozdrav 8.00 Mladinska radijska igra — 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden — 9.45 Skladbice iz velikega časa — 10.00 Še pomnite, tovariši — 10.30 Matineja v folklornem tonu — 12.05 Voščila — 13.30 Za našo vas — 14.00 Škerjanc: Narodni napevi — 14.15 Voščila — 17.05 Orglice, kitara in vibrafon — 17.15 Radijska igra — 18.15 Lepe melodije z velikimi zabavnimi orkestri — 18.30 Športno popoldne — 19.05 Nedeljska panorama — 20.00 Izberite melodijo tedna — 21.00 Glasovi od včeraj in danes — 22.15 To in ono, vse za vas — 23.05 Plesna glasba in popevke.

Ponedeljek, 12. 2.: 8.40 Godba na pihala — 8.55 Za mlade radovedneže — 11.00 Slovenske narodne — 11.35 Iz Mozartove opere „Bastien in Bastiena“ — 14.35 Voščila — 15.20 Orkester Slovenske filharmonije — 15.40 Literarni sprehod — 17.05 Za ljubitelje operne glasbe — 18.45 Radijska univerza — 19.05 Mladi reproduktivci: tenorist Mitja Gregorač — 20.10 Simfonični koncert — 20.58 Kulturna tribuna — 23.05 Plesni orkester RTV Ljubljana.

Torek, 13. 2.: 8.05 Ženski zbor „France Prešeren“ iz Kranja — 8.25 Od planina do velikega plesnega orkestra — 8.55 Radijska šola — 9.25 Operne arije — 10.15 Izberite melodijo tedna — 11.15 Utrjujmo svoje angleščino — 12.05 Trio Avgusta Stanka — 13.30 Poje Mariborski komorni zbor — 14.05 Radijska šola — 14.35 Godala in zabavni zbori — 15.20 Kubanske pesmi — 17.05 Beethovnova glasba — 18.10 Za mlade ljubitelje glasbe — 18.45 S knjižnega trga — 20.30 Radijska igra — 22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja.

Sreda, 14. 2.: 8.05 Glasbena astronomija — 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb — 11.00 Iz opere „Carmen“ — 11.15 Človek in zdravje — 13.50 Koroške narodne poje Oktet koroških akademikov — 14.05 Radijska šola — 14.35 Južnonemške, španske, italijanske in francoske popevke — 17.05 Šoferjem na pot — 17.50 Ameriške pesmi dela — 18.10 Iz opere „Boris Godunov“ — 18.45 Ljudski parlament — 19.05 Od polke do calypsa — 20.00 Zabavni orkester RTV Zagreb — 20.30 Štiri sto let klavirske glasbe — 21.00 Naš variete — 22.15 Po svetu jazza — 23.05 Sodobna glasba z obeh strani Atlantika.

Četrtek, 15. 2.: 8.05 Slovenski oktet — 8.55 Radijska šola — 9.25 Slovenske popevke — 11.00 Pojo vokalni ansambli Latinske Amerike — 11.15 Ruski tečaj za začetnike — 11.30 Pri starih čeških mojstrih — 13.30 Pisani zvoki z Dravskega polja — 14.05 Poje tenorist Jussi Björling — 14.35 Voščila — 15.30 Turistična oddaja — 17.05 Koncert po željah — 18.45 Kulturna kronika — 20.00 Četrkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 22.40 Iz Bravničarjove opere „Hlapec Jernej“.

Petek, 16. 2.: 8.05 Iz Rossinijevega „Seviljskega brivca“ — 8.30 Glasba ob delu — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Za mlade ljubitelje glasbe — 11.35 Češka in poljska glasba — 12.05 Slovenske narodne — 13.30 Iz Amerike na Orient — 14.05 Radijska šola — 14.35 Pojeta Miro Brajnik in Samo Smerkolj — 15.45 Jezikovni pogovori — 17.05 Portreti iz stare italijanske glasbe — 18.10 Venček srbskih narodnih pesmi — 19.05 Iz Wagnerjevega „Večnega mornarja“ — 20.00 Zabavni orkester RTV Ljubljana — 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled — 20.35 Spoznavajmo svet in domovino — 22.15 O morju in pomorščakih — 23.05 Glasba Prokofjeva.

RADIO PROGRAM

Petek, 16. 2.: 6.05 Mladi glas — 8.10 Veselo igranje — 9.05 Šolska oddaja — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 15.00 Šolska oddaja — 16.00 Otroška ura — 16.30 To je ljubezen mornarjev — 17.15 Znanje za vse — 18.00 Glasba razvesljuje — 19.30 „Tri sestre“, radijska igra po istoimenski drami Antona Čehova — 21.00 Moderna zabavna glasba — 22.15 Plesna glasba.

Slovenske oddaje

Nedelja, 11. 2.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 12. 2.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Znamka, zrcalo naših dni . . . — 18.00 Poje zbor Jakob Petelin-Gallus iz Celovca in basist Marijan Rus.

Torek, 13. 2.: 14.15 Poročila, objave. — Na zapečku.

Sreda, 14. 2.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite zaigramo.

Četrtek, 15. 2.: 14.15 Poročila, objave. — O novih slovenskih lepih knjigah.

Petek, 16. 2.: 14.15 Poročila, objave. — Za našo vas.

Sobota, 17. 2.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

RADIO TRST

Slovenske oddaje na valu 306,1 ali 980 Kc/sek.

Sobota, 10. 2.: 14.40 Ženski vokalni kvartet iz Ljubljane — 15.00 Mali koncert — 15.30 „Visoka pesem“, igra — 17.45 Dante Alighieri: Božanska komedija — 18.30 Jazz panorama — 20.30 Teden v Italiji — 20.40 Zbor „Korotan“ — 21.00 Skladbe Johannesa Brahmsa.

Nedelja, 11. 2.: 9.00 Kmetijska oddaja — 9.30 Slovenski narodni motivi — 11.30 Za najmlajše — 12.30 Glasba po željah — 13.00 Odmevi tedna — 15.40 Portret v miniaturi — 17.00 Za smeh in dobro voljo — 22.00 Nedelja v športu.

Četrtek, 15. 2.: 18.00 Radijska univerza — 18.30 Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja — 19.00 Širimo obzorja — 20.30 Simfonični koncert.

Petek, 16. 2.: 18.00 Italijanščina po radiu — 18.30 Skladbe sodobnih jugoslovanskih avtorjev — 19.00 Šola in vzgoja — 21.00 Koncert operne glasbe — 22.00 Novele 19. stoletja — 22.20 Moderna sonata.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 5.05, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 22.00, 23.00, 24.00.

— 12.15 Kmetijski nasveti ali Radijska kmečka univerza

Dnevne oddaje: 5.00 Dobro jutro — 5.10 Nekaj domačih — 17.00 Lokalni dnevnik — 19.30 Radijski dnevnik

Sobota, 10. 2.: 8.55 Radijska šola — 9.25 Iz Verdijeve „Traviate“ — 11.15 Angleščina za mladino — 11.30 Pod španskim in grškim soncem — 12.05 Slovenske narodne poje Roman Petrovčič — 13.30 Pevca Marijana Deržaj in Stane Mancini — 13.45 Vojaška godba — 14.35 Voščila — 15.20 Napotki za turiste — 15.40 Moški komorni zbor iz Celja — 18.45 Naši popotniki na tujem — 19.05 Z glasbo gre vse bolje — 20.00 Po domače v veder sobotni večer — 21.00 Melodije za prijeten konec tedna.

TELEVIZIJA

Sobota, 10. 2.: 10.05 Kaj vidimo novega — 20.20 Dobro zabavo — 21.35 Dunaj-München.

Nedelja, 11. 2.: 17.00 Za mladino: Kaj bi lahko postal? — 17.30 Svet mladine — 18.00 Za družino — 18.25 Sedem dni dogodkov — 20.35 V križnem ognju tiska — 21.05 „Weekend-Partiy“, prenos iz gledališča.

Ponedeljek, 12. 2.: 19.30 Nasveti za kmetijstvo — 20.20 Kratki film — 20.50 Enaindvajset — 21.30 „Nekaj za srce“.

Torek, 13. 2.: 19.35 Udobje, enkrat kritično — 20.20 Kratki film — 21.05 „Male lisice“.

Sreda, 14. 2.: 17.00 Za otroke — 17.25 „Fury“, pustolovščina konja — 17.55 Za družino — 19.35 Slike iz Avstrije — 20.20 Šah smrti — 20.50 Srečanje z Brucem Lowom.

Četrtek, 15. 2.: 19.35 Šport — 20.20 „Simplicij“ — 20.50 Donavska balada — 21.05 Film.

Petek, 16. 2.: 19.35 Slike iz Avstrije — 20.20 Kratki film — 20.30 „Vzorni mož“, družabna komedija.

VERKATERT?

Das kommt im Fasching öfters vor. Das altbewährte Hausmittel „KLOSTERFRAU MELISSENGEIST“, auf Zucker oder in doppelter Menge Wasser eingenommen, schafft rasch den nötigen Ausgleich. Nur echt in der blauen Packung mit den 3 Nonnen. 2/02

Erhältlich in Apotheken und Drogerien

ŠPORTNI VESTNIK

Vnašanje politike v šport

je onemogočilo izvedbo svetovnega smučarskega prvenstva

V francoskem „smučarskem raju“ Chamonix bi se moralo te dni začeti letošnje svetovno smučarsko prvenstvo v alpskih disciplinah (prvenstvo v klasičnih disciplinah je bilo določeno za Zakopane na Poljskem), kjer bi se pomerili najboljši smučarji sveta. Toda tudi ob tej priložnosti se je pokazalo, da je nekaterim patentiranim demokratom na Zahodu umazana politična igra več kot plemenito tekmovanje na športnem področju. Ker ekipa Vzhodne Nemčije ni dobila viz za potovanje v Francijo — odklonili so jih zastopniki treh zahodnih sil v Zahodnem Berlinu, očitno v smislu zahodnega pojmovanja svobode in demokracije! — je bila Mednarodna smučarska federacija kot prireditelja svetovnega prvenstva prisiljena, da na podlagi pravil odpove letošnjo prireditev.

Spet se je pokazalo, da ravno tisti, ki najbolj kričijo o svobodi in demokraciji in si lastijo celo monopol v obrambi teh dveh načel, brez pomišljanja kršijo osnovna načela demokracije in svobode, če to odgovarja njihovim sebičnim političnim koncepcijam. Quo vadis, „svobodni“ Zahod!

HOKEJ NA LEDU

KAC je zmagoval tudi v Jugoslaviji

Takoj po presenetljivi zmagi, ki jo je celovški KAC izbojeval na »vročih tleh« v Innsbrucku proti svojemu največjemu rivalu IEV, so Celovčani odpotovali na turnejo po Jugoslaviji, kjer so se dvakrat pomerili z jugoslovansko državno reprezentanco, katera se pripravlja za letošnje svetovno prvenstvo. Zmaga v Innsbrucku nad ekipo, ki je Celovčanom lani »odjedla« naslov državnega prvaka, je bila najboljše priporočilo, ko je KAC odpotoval na svojo jugoslovansko turnejo. In svoj sloves so Celovčani tudi opravičili, ko so v dveh zaporednih srečanjih z jugoslovansko državno reprezentanco — najprej v Beogradu in potem še v Ljubljani — obakrat zmagali z lepim rezultatom 8:5.

V soboto bo KAC nastopil proti letošnjemu avstrijskemu prvaku — dunajskemu WEV — kjer bo skušal ponoviti odlično igro, kot jo je pokazal pred nedavnim v Innsbrucku. Če pa bo tudi rezultat tako razveseljiv, je seveda drugo vprašanje. Vsekakor je možno vsako presenečenje, saj velja Celovec brez dvoma za najbolj utrjeno hokejsko trdnjavo Avstrije, zgrajeno na mladih domačih silah, ki so zlasti v tem letu uspešno posegle v boj za prvenstvo in se ob podpori izvrstnih Kanadčanov razvile v dokaj dobre igralce.

SMUČANJE

Zmagoslavje Hermannov

na koroškem deželnem prvenstvu

Preteklo nedeljo je bilo na sporedu koroško deželno prvenstvo, kjer so bili doseženi naslednji rezultati:

MOŠKI — smuk:

1. Hermann Muckenschnabel
2. Peter Gruber
3. Hermann Stotter

slalom:

1. Hermann Posautz
2. Hermann Stotter
3. Norbert Lippautz

kombinacija:

1. Hermann Muckenschnabel
2. Hermann Stotter
3. Peter Gruber

ŽENSKE — smuk:

1. Maria Hofmann
2. Klaudia Kromer
3. Gertrude Leschgitz

slalom:

1. Klaudia Kromer
2. Irene Fantur
3. Margit Golser

kombinacija:

1. Klaudia Kromer
2. Irene Fantur
3. Maria Hofmann

Ta teden vam priporočamo

- Vladimir Levstik: **GADJE GNEZDO**
  povest, ki je pravi slavospev materi, ppl. 348 str. 32 šil.
- Arthur Luther: **DEMON**
  roman o pesniku Lermontovu, pl. 452 str. 38 šil.
- Alberto Moravia: **PREZIR**
  roman, ki pripoveduje o zlu in zablodah ljudi, pl. 204 str. 36 šil.

„Naša knjiga“, Celovec, Wulfengasse

Izdajatelj, lastnik in založnik: Dr. Franc Petek, Velikovec. — Uredništvo in uprava: Celovec-Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 56-24. Glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Lovro Potočnik. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec-Borovlje. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Celovec-Klagenfurt 2, Postfach 124.